

REDACȚIA

Dokl. Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Nr. de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

umeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Dokl. Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima

oară 14 bani; a doua oară

12 bani; a treia oară 8 bani

ce fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se

înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Unul dintre cei mulți.

De Ioan Russu-Șirianu.

Nenorocirea satelor noastre sunt cărcimele jidovești. O mare parte din câștigul țaranului român merge pe rachiul care-î omoară trupul și sufletul...

E dovedit anume, că în măsura rachiului beut se stânge neamul: pe unde se bea mult, mamele nasc mai puțin și nou născuții mor mai tare; acolo boalele de tot felul au patul cel mai cald, și pe an ce trece, flăcăii, floarea neamului și nădejdiile noastre în viitor, ajung tot mai ofiliți și mai puțini buni de oștire.

Tot așa: acolo se sporesc și fărădelegile. Beția-i face pe oameni sălbatici: se bat și își poartă ură pentru orice lucru de nimic. Se omoară cași când ar fi vorba d'un lucru de toate zilele. Se fură, se pune foc, — și așa mai departe, tot păcate grele.

N'avem noi dujman mai înverșunat de cât — cărcimele și n'avem datorie mai înaltă de împlinit de cât să desobicinuim, să desmântăm poporul dela beutură, care face din om ne-om!

Și pe cât este de stricăcios rachiul spurcat, pe atât sunt o nenorocire pentru viața noastră națională Ovreei cărcimari de pe sate... Li văzurăm astă-iarnă umplând foile ungurești și pe Unguri de spaimă despre »revoluția valachă«, mințind că Românii s'au sculat ori au de gând să sară cu arma asupra Ungurilor, să-i înnece în sânge... Și pe dinșii s'au arătat ca singurii cari au bărbăția să lupte »pentru mărirea și cinstea neamului unguresc«, dar și singurii primejduiți. Au și strigat »ghewalt«, iar stăpânitorii din Budapesta au umplut satele românești cu jandarmi și miliție... Zadarnică a fost protestarea noastră până la înaltul Tron; pentru a nu tulbură somnul Jidanilor de pe sate, adunările noastre populare au fost oprite, pentru că așa le venia la socoteală Ovreeilor: Românii să nu fie deșteptați, ci să rămână tot în întunec, turmă bună de tuns și dusă de nas.

Li văzurăm apoi, cu prilejul celor două alegeri, ca pe cei mai înverșunați dujmani ai partidului național român și unelte netrebnice cari prin rachiul lor și cu banii luați dela candidații unguri și jidani au căutat să aducă la stare de îndobitocire poporul nostru: să îmbete pe alegători și sufletele să le cumpere!

Cărcimarilor și negustorilor jidovi de pe sate li-se mai alătură acum alt soi de Jidov: avocatul! Incep, încetul cu încetul, să se încuibe adevărat în satele românești și advocații jidovi.

Și nu se mulțumesc acești advocați jidani că pot trăi în tihnă și face avere — din prostia Românului, ci mai vor să treacă și drept conducători fie ai satului unde au

ajuns, fie ai mai multor sate, ba chiar comitate... Nu-l văzurăm oare pe Méré Sâmi din Boroș-Ineu cum îmblătește mai astătoamnă pe Români, cum ne batjocorea, și el, pripășit p'acolo din Galiția, de unde tatăl său va fi venit cu fluieruța, dăscăindu-ne pentru că ne iubim neamul și limba și nu vrem să le schimbăm cum și-a schimbat el — numele!

Iar Jidovași de aceștia sunt în toate satele, în toate comitatele.

Primum tocmai acum la redacție »*Temesvári Hirlap*« în fruntea cărei avocatul jidov Rozenthal Gyula din Lugoj dăscălește rău pe fișpanul Pogány... Și așa scrie jidovașul acesta, de par'că el ar fi Dumnezeu Ungurilor din Banat... Ci-că Ungurii din comitatul Caraș-Severin sunt în primejdie mare, aproape să-i cutropească Românii. Iar la toate e de vină fișpanul Pogány, care, vezi Doamne, nu e destul de înflăcărat Ungur, n'a ajutat cum ar fi trebuit pe Unguri împotriva Românilor, ci într'una s'a dat în coate cu aceștia, i-a ajutat pe sub mână, pânăce acum iată unde au ajuns: la alegerile pentru Dietă Românii au învins în cinci locuri...

Noi, care bine știm ce trebuie să sufere frații din Caraș-Severin, cari am urmărit cu luare aminte luptele mari ce ei trebuie să poarte, care am văzut cum zi de zi fișpanul Pogány și oamenii sei au îngreunat propășirea Românilor și au căutat să ușureze soarta Ungurilor, — vedem bine că toate învinuirile lui Rozenthal sunt numai pentruca el să facă pe grozavul, să se arate apărător al Ungurimii, ca astfel să câștige vază, dar' mai ales — bani. Iși poate adică ori și cine închipui ce bine i-ar merge jidovului dacă prin scrisile sale ar izbuti să trântescă pe fișpan și mai ales dacă s'ar numi un altul *dupăcum dânsul voiește*... Toți ar zice: Asta-i omul naibii, tare, nu glumă, la el să mergem!...

În felul acesta Ungurii din comitatul Caraș-Severinului ar ajunge să fie conduși d'un — Jidov!

Li și pofteste deja pe fișpanul să se ducă »în țara sa muntoasă« în Ardeal de unde a venit! În Caraș-Severin trebuie să meargă lucrurile după pofta Rozenthalilor... Ungurii de naștere nu mai știu să apere nația lor, ci trebuie s'o apere — Rozenthalii!

Așa le trebuie de altfel, căci cine e de vină dacă Rozenthalii și Samii de pretutindenii și-au luat nasul la purtare? Pogány și ceialalți fișpani ca dânsul, cari li-au dat nas, așa că acum nu se mai mărginesc să trăiască și să aibă cuvânt cel mult în satul ori orașul lor, ci vor să hotărăscă asupra soartei întregului comitat...

E treaba Ungurilor însă, cum se vor descurcă cu Jidovii lor... Ceeace trebuie să-i îngrijească pe Români e faptul că

Ovreeii aceștia se amestecă din ce în ce mai mult în mersul vieții noastre naționale.

Să fim cu ochii în patru și să păzim poporul de orice legătură cu nebotezații!

În »*Sieb. D. Tagblatt*« organul principal săsesc a apărut un articol despre broșura lui Réz Mihály intitulată »*Magyar fajpolitika*«, (politică ungurească de rasă). Broșura apărută de un timp mai îndelungat cuprinde în scurte articole, publicat prin »*Bud. Hirl.*« vecinicul cântec al maghiarizării pus însă pe un sistem bine chibzuit și pornind din orientări mai largi. Scriitorul foii germane nu intră cu puține excepții — aproape de loc în polemică cu ideile lui Réz. Dar tocmai faptul acesta precum și tonul articolului nu ne lasă în îndoială despre atitudinea sașilor față de tendințele lui Réz. Mirați ne întrebăm, care este logica dintre atitudinea politică de azi a Sașilor și între felul lor de a privi toate tendințele de maghiarizare cărora Réz nu le dă decât o variantă nouă și interesantă ca formă dar veche ca fond.

Domnia kossuthistă.

Ce ni-se pregătește nouă Românilor (și tuturor naționalităților) sub domnia kossuthistă se poate vedea din următoarele: La 16 Iunie în congregația comitatului Temișanei s'a hotărât ca să se ceară dela Dietă o lege mai aspră pentru noi.

Iată ce zic domnii d'acolo:

«După a noastră părere partea privitoare la resvrătire împotriva naționalităților, partea privitoare la ațâțare a legii penale, precum și unele părți din legea de alegere, *trebuie înăsprită*, precum și întregită.

«Suntem de părere că §-ul 153 ar trebui întregit în acel înțeles, că s'ar pedepsi ca *resvrătire* nu numai ceice s'au adunat cu arme împotriva unei clase, confesiuni ori naționalitate, ci și cei cari atacă un partid politic.

«Această resvrătire să fie pedepsită, ca adaos, și cu *lipsirea de drepturi politice*...

«Din legea penală §-ul 172 să fie schimbat așa fel, că *ațâțările împotriva partidelor politice* să fie socotite și pedepsite cu *ațâțare* (împotriva naționalității) și ca adaos de pedeapsă să se dea și *confiscarea drepturilor politice și pierderea slujbei*.

Cu alte cuvinte: Românul care va îndemna pe frații săi să țină cu Românii iar nu cu Kossuth, să fie băgat nu numai în temniță, ca *resvrătitor*, ci să i-se mai ia și drepturile politice și (dacă e preot, învățător ori avocat) să peardă și slujba. Iar dacă se vor aduna Românii la sfat, fibirăul iute să asmuțe asupra lor jandarmii, și cine va scăpa cu viață dinaintea plumbilor, s'ajungă în urmă osândit ca — *resvrătitor*!

Iată ce vor kossuthiștii să facă!...

Convorbire cu dr. Carol Lueger.

Un redactor dela «*L'Indépendance Roumaine*» a avut o convorbire cu primarul Vienei Lueger, care s'a exprimat în modul său original așa de frumos despre Români, încât ne face plăcere să reproducem convorbirea.

«Am știut că voi veni la prietini și că voi fi bine primit. Dar nici pe departe nu m'așteptam la așa primire mărețată și la așa semne de dragoste. Poporul român cunoaște bine pe prietenii săi cu inima deschisă.

Redactorul întreabă: Dvoastră a-ți aflat fără îndoială, că primirea Dvoastră a produs impresie neplăcută în cercurile maghiare și că să va face o interpelare în delegația ungurească.

Dr. Lueger rîde cu hohot:

— N'am fost surprins. Prezența mea la București nu-i încântă, acuma își varsă năcazul. Ei au mișcat cerul și pământul să mă împedecă să viu. N'au anunțat ei, că voi fi bătut în București?

Redactorul: De fapt prezența Dvoastră aici coincide cu evenimente cu influență hotărîtoare pentru raporturile între Austria și Ungaria și noi urmărim cu atențiune încordată desfășurarea lucrurilor.

Dr. Lueger: Fără îndoială coincidența aceasta dă caracter politic visitei mele. Dar eu mă hotărîsem decisiv să vin la expoziție încă înainte de asta cu 3 luni, deci înainte de kossuthiadă, înainte de schimbarea decorațiunilor din Budapesta. Când ai amici în depărtare nu e nimic mai natural, decât dorința de a-i cunoaște în persoană la ei acasă; iar casa Dvoastră e bine aranjată.

E și plăcut și folositor a fi în preținie cu voi și prin călătoria aceasta mi-am făcut datoria de bun austriac. *Interesul Românilor și al Austriacilor e să poarte preținie strânsă unii cu alții și eu îmi voi pune toate puterile spre aceasta.* Și dacă Ungurii fac din prezența mea la București un eveniment însemnat politic, să le fie de bine. Și apoi? De sigur n'am venit aici să-i fac plăcere dlui Kossuth!...

Mă întrebi ce influență o să aibă evenimentele ultime asupra dualismului austro-ungar? Un om politic care cutează să profetească ce are să se întâmple nu peste 10 ani, dar peste 10 luni, trebuie să fie ori un geniu, ori un prost. Cât despre dualism, să-ți spun un lucru sigur și evident:

Austria are mai multe afaceri comune, cu România, decât cu Ungaria. Bucatele românești le consumă austriacii, nu ungurii și să mă crezi, că noi mai bucuroși mâncăm boi din România, de cât boi ungurești.

Ajungând vorba la românii din Ungaria, dr. Lueger ne caracterizează astfel:

«Iacă un popor brav, bun și credincios. Nu zic, că nu va avea și scăderi, fructele apăsării și nedreptății de veacuri, pe care le-a suferit. Dar câtă putere de rezistență are, cu câtă evlavie ține la tradițiunile lui! Eu am simțit totdeauna adânc respect față de el, și respectul acesta s'a prefăcut în iubire puternică. Când cu afacerea Memorandumului, li-am putut fi și eu de ceva folos; dar ei mi-au răsplătit însutit prin preținia și iubirea lor. N'aveți nici o grije, căci cauza lor dreaptă va învinge».

Partidul kossuthist împotriva delegațiilor. În partidul kossuthist s'a pornit o mișcare pentru a da un vot de neîncredere delegațiilor cari nu și-au făcut datoria lor către națiune. Kossuthiștii sunt foarte nemulțumiți cu colegii lor din delegație pentru că aceștia n'au răsturnat pe ministrul de externe Goluchowski, votându-i deplină încredere. Astfel în sânul partidului kossuth-

ist s'a iscat o ceartă și dezbinare între cei cari nevrând să se pună rău cu guvernul și nevrând a-l pune în încurcătură, și-au călcat cuvântul, și între ceilalți cari ard de dorința vitejiilor curuțești. Ei se tem că vechiul duh al curuților se va stinge și că toți vor deveni labanți, vînduți neamțului. Noi însă știm că nemulțumirea lor este de altă natură. Când guvernul va găsi și pentru ei vre-o căpătuială grasă, atunci ca printr'o minune nemulțămirea lor se preface în deplină mulțămire.

Manifestații antimaghiare în Viena. Partidul creștin — social din Viena a ținut din nou o adunare în care s-a discutat caraghioasa acțiune a ungurilor de a se răsbuna pe Lueger; dr. Porzer a zis: «Voim să susținem Austria ca mare putere. Vrem să reconstituim Austria mare cum a existat până la 1867. Dacă foile ungurești cer răsturnarea lui Lueger, răspundem că nu-i putere pe lume care să poată înlătura pe Lueger». El rămâne toată viața sa primarul nostru. Vorbește apoi celebrul orator popular Hermann Bielohlawek. El spune că toate națiunile Ungariei cari nu joacă după fluierul căpitanilor, sunt asuprite în chip nemai pomenit. Ungurii să șilesc de a nu-și desmînți originea. Supt Árpád au cuprins țara niște cete de tâlhari și ungurii n-au uitat aceasta frumoasă ocupație nici până în ziua de azi. Azi, ce-i drept, nu să mai face tâlhăria ca supt Árpád și Rozsa Sándor. Hojiile să fac azi pe calea stoarcerii. Vorbește apoi despre apărarea industriei austriace și spune că nu vor mai cumpăra vite din Ungaria ci din altă parte (Voce: *Din România!*). Ungurii vor trebui să se păciuiască, ori altfel îi vom părăsi.

Austria. Biroul central pentru apărarea intereselor agricole și silvane ale Austriei a ținut suppreședinția prințului Auersperg o ședință discutând raportul către Ungaria. Referentul Hohenblum a spus următoarele: Comunitatea vamală cu Ungaria este frântă cu desăvârșire prin tariful vamal autonom. Trebuie să căutăm forma convenției comerciale pentru aranjarea raporturilor noastre economice în Ungaria. Față de agitația și mișcarea tulipanului care în Ungaria a devenit un sport, agrarienii trebuie să ne declarăm *solidari cu industria*. Tendințele ungurești de boicotarea industriei noastre vor primi ca răspuns măsuri de represalii în contra produselor agricole ungare. Vom căuta mai ales să ne apărăm cultura noastră de vite. Vom cere ca să nu să importe nici o vită fără a fi supusă examinării veterinare. Vom apăra industria făinii și vom *boicota vinul unguresc*. La sfârșit, comisiunea a adoptat o moțiune prin care se protestează în contra mișcării dușmane industriei austriace în Ungaria.

Deschiderea expoziției generale române.

Cuvântarea Regelui României rostită Marți la deschiderea expoziției din București:

«Vă mulțămesc din toată inima pentru urmările călduroase ce ne adresați, mie și reginei, cu această ocaziune solemnă.

Privirea retrospectivă ce a-ți aruncat asupra României de ieri, cu indicațiuni și fapte atât de fericit alese, pun într'un relief sezișant progresele realizate de România de astăzi. Cu o inimă și profundă bucurie salut deci prima noastră expoziție națională, adevărată sărbătoare a muncii românești și demnă încoronare a 40 de ani de lupte și eforturi.

Cu drept cuvânt evocați această amintire a legionarilor lui Traian și a alipirei țării noastre de marele imperiu roman, căci acest fapt istoric domnia toată viața noastră națională. Pentru România originea ei ilustră a fost în genere mândrie și sprijin.

Această redeșteptare a conștiinței de rasă, amată prin virtuțile războinice ale Românilor printr'o aspirație seculară a unei vieți proprii găsit consacrară definitivă în Regatul român dependent.

După victoria de pe câmpul de războiu natural să ne dăm samă de cuceririle realizate pe tărâmul luptei pacifice și să știm ceea-ce a făcut și mai ales ceea-ce ne mai rămâne de făcut pentru a merge înainte pe căi sigure și productive, spre independența economică.

Această frumoasă expozițiune, în care se ogliesc toate manifestațiunile culturii și activității naționale, dela plugăritul tradițional până la cele mai recente creațiuni ale industriei, mică și mare ne ve arată în mod clar progresele realizate în acest scurt timp dela epoca, de când ne-am îndreptat silințele noastre către o mai inteligentă punere în valoare a bogățiilor noastre.

Nu mai acei, cari cunosc punctul de unde am pornit, adevăc starea noastră economică de acum 40 de ani, vor putea judeca în mod drept asupra minunatei schimbări, care s'a săvârșit în domniul agriculturii, al industriei și cu deosebire asupra mijloacelor de transport. Imbunătățirea acestor din urmă, mulțumită înființării căilor ferate, a cîncit exportul nostru de cereale și a mării aceeași măsură bogăția publică.

Deși încă în perioada de creștere, industria noastră, la rândul ei, a și luat un avânt îmbucurător, care promite să satisfacă o bună parte nevoilor noastre.

Putem dar să fim mândri de acest mare înaintare, care a izvorit un ecou de simpatie dincolo de frontieră, în țările cari ne-au făcîcîntea să se unească la aceasta serbare.

Dar să nu uităm să adresăm prinsoșul nostru de recunoștință bărbaților de stat, cari au condus poporul pe această cale rodnică desfășurând asemenea pe terenul economic falnica deviză coroanei de oțel: «Prin noi înșine».

Cu deosebire adresez felicitările și mulțumirile mele cele mai vii și cele mai sincere a celor, că însufleții de o credință neștrămutată și o activitate fără păreche, și-au pus toate silințele în această primă manifestare a propășirii naționale.

Eu declar expozițiunea deschisă».

Ședința delegațiilor.

Subcomisiunea delegațiunii ungurești pe ttru socoteli a ținut o ședință în care s'a dat socoteala despre tot budgetul comisiunii.

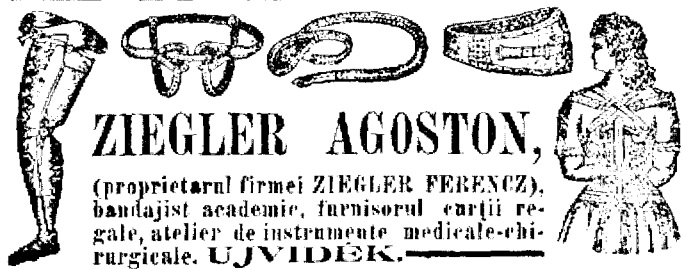
Raportorul Nagy Emil a arătat că de la începutul anului 1903 a avut în excedent acesta s'a consumat în anul următor în rezultat un deficit de 3 milioane și jumătate.

Deficitul acesta a mai sporit pentru unele cheltueli ale artileriei încât el se urcă la 8 milioane 346 de mii. Dacă vom scădea din cheltueli veniturile vamale menite mai întâi să le facă față, atunci suma totală care se va plăti prin cvotă va fi 260,892.000. Din suma aceasta Austria va plăti 177,636.000 iar Ungaria 86,254.000 de cor.

Budgetul acesta se votează.

În ședința plenară de ieri a delegațiunii austriace ministrul de externe Goluchowski a fost interpelat pentru tariful vamal autonom unguresc. Goluchowski a răspuns că el nu a putut împiedeca înscrierea lui în lege. Baronul Walterkirchen atacă pe Goluchowski pentru că vor să desfacă orice legătură cu Austria. Nu mai poate fi vorba de comunitate, căci ungurii au frânt-o.

Să votează budgetul ministerului de externe.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnizorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale. UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Telegrame.

Regele Carol I și Lueger. București, 21 Iunie. Dl dr. Lueger a oferit Marți seara la orele 8 MM. LL. și A. S. R. Principelui României o gustare la bufetul pavilionului austriac.

M. S. Regele a închinat paharul în sănătatea Impăratului Frantz Iosef, iar dr. Lueger a ținut un toast călduros și foarte entusiast pentru Familia Regală Română și pentru neamul românesc. Apoi, așezându-se la masă, a urmat o conversație foarte animată în cursul căreia dl dr. Lueger a povestit o sumă de anecdote vieneze.

Orchestra vieneză și un quartet bărbătesc a cântat mai multe cuplete vieneze cari au produs mult haz.

MM. LL. și A. S. R. s'au despărțit apoi în terminii cei mai afectuoși de dl dr. Lueger, urându-i voiagiul bun.

Dl Lueger a spus că peste un an va reveni și va sta câteva săptămâni la Sinaia și la Bușteni.

Plecarea lui Lueger. București, 20 Iunie. Dl Lueger, primarul Vienei și membrii consiliului comunal al orașului Viena, cari au fost oaspeții nostri vre-o câteva zile în vederea Expoziției naționale, au părăsit Capitala azi cu trenul de 8 și 5 dim.

Oaspeții nostri au fost conduși până la gară de dl Al Ciurcu prim-ajutor de primar al Capitalei. La gară a venit și dl Mihail G. Cantacuzino, primarul Capitalei.

Sănătatea dlui Iorga. Știrea așa cum a dat-o un confrate, este o infamie, deoarece dl Iorga e deplin sănătos. Suntem cei dinții cari facem cu cea mai mare bucurie cuvenita rectificare și ne exprimăm indignarea noastră pentru răutatea scornitorilor.

Nouii fișpani. Budapesta, 22 Iunie. La Timișoara a fost numit fișpan Kapdebo Gergely. La Eger (Heveș) Szederkényi Nándor iar în Hunedoara baronul Bornemissza Lipót.

Ministrul Polónyi greu bolnav. Budapesta, 22 Iunie. Ministrul Polónyi este atât de grav bolnav, că s'a ținut consiliu medical.

Duma. Petersburg, 20 Iunie. Duma imperiului a terminat debaterile asupra chestiunii agrare. Ea a decis în unanimitate să numească o comisiune de 99 membri, care să cerceteze această chestiune. Din aceștia, 91 vor fi aleși mâine în ședința de după amiază.

Cu toate cele 30 de întruniri ținute eri și la care au asistat mii de persoane ziua a fost liniștită. Aceste întruniri au decis aproape în unanimitate să sprigine Duma.

Greva brutarilor continuă.

Petersburg 21 Iunie. Matrozii flotei din Kronstadt s'au răsculat, sunt stăpâni pe oraș. Lupta cu Casacii e inversunată. Bubuitul tunurilor să aude până la Petersburg. Miliția simpatizează cu răsculații; sunt mii de răniți.

(Kronstadtul e 45 de kilometrii departe de Petersburg, are 60.000 de locuitori, este portul principal al Rusiei de nord).

Din România.

Oaspeți distinși la expoziție. Duminică a sosit la București marele principe al Rusiei Ciril cu soția sa, care e sora A. S. R. principesa Maria, și cu o suită distinsă.

— Se vorbește, că va călători la București pentru expoziție și ministrul Kossuth.

Pavilionul domeniului Coroanei dela Expoziție.

Cel mai bine aranjat și mai curând gata din toate pavilioanele expoziției, să arată că e pavilionul domeniilor Coroanei (moșiilor regelui). Grație activității și iubirii de ordine a dlui I. Calinderu, directorul neobosit al domeniilor, pavilionul e cu gust și cu sistem aranjat, așa că după părerea tuturor vizitatorilor acesta va fi punctul de forță al expoziției. Nu numai pentru streini, ci și pentru cei din țară, este un bogat caleidoscop al tuturor bogățiilor românești.

Pavilionul reprezintă o casă țărănească cochetă în stil românesc, iar în ea îngrămădite toate bogățiile câmpurilor și pădurilor, toate produsele industriei casnice, cari sunt într'adevăr de admirat.

Găsim aici la partea agricolă straturi de doi metri de pământ arabil din toate părțile domeniului, apoi planurile sistematice ale celor 12 moșii ale domeniului, cari cuprind 58.000 de hectare de pământ agricol, 670 de hectare de vie și 71.400 de pădure. Probe de bucate, vinuri, modele de ferme rurale, diferite șematizme, fotografii de tauri, vaci, cai etc. din soiurile cele mai alese, apoi broderii naționale, haine țărănești, mai departe produse brute și industrializate etc., toate în ordine cu cataloage etc.

Și toate acestea le-a făcut energia dlui Calinderu.

Dr. Lueger în vizită. Sâmbătă dimineață dl dr. Lueger — primarul Vienei și dnii consilieri comunalii ce-l însoțesc, au făcut o vizită dlui Dimitrie Sturdza.

Dl dr. Lueger a oferit dlui Sturdza un frumos album conținând vederile celor mai importante edificii ale capitalei austriace.

După amiază, dl Dimitrie Sturdza a întors vizita dlui dr. Lueger și dlor consilieri.

Dl dr. Carol Lueger a fost Luni dimineață la Sinaia.

Dejunul l'a luat la dl Emil Costinescu, care se află de Duminică la Sinaia.

Dl dr. Schneider a plecat Luni la Viena de oare-ce va trebui să i-a cuvântul în Reichsrath. Peste câteva zile dsa va reveni în Capitală.

O telegramă. Iată telegrama adresată de institutorii austriaci din Viena cu ocazia venirea drului Lueger în București.

«Institutorii germani întruniți la cercul «Amicilor școlii» din Viena trimit prea iubitului lor primar saluturi cordiale din patrie spre capitala poporului român, căruia îi mulțumim din inimă pentru dovezile de cordială simpatie, cu care a primit în toată țara și în București pe primarul Vienei.

«Alfons Benda președinte, Ernst Wollbach, Carl Rummelhardt, Iohann Schinner, Ferdinand Seipel, Arthur Holzwarth membrii comitetului.

Societate pentru cultura și ajutorul femeii. În București s'a constituit o societate de doamne, care are de scop de a îndrumă acțiunea femeii potrivit intereselor noastre sociale, de a-i înlesni munca și de a-i apăra interesele, asigurându-i o viață morală și de sine stătătoare. Mai departe de a ajuta cu bani femeile sărace și cerșetoare, cari merită ajutor; de a încuraja și sprijini întreprinderile femeiești cu bani.

Comitetul e compus din 51 de persoane. Bi-

roul e format de Dna Pherekide, Alimăneșteanu, Olănescu etc.

La prima ședință s'a subscris un fond de 1000 de lei.

Veniturile monopolurilor statului pe luna April și Mai sunt de 9.628.733 de franci, cu 485.899 mai mult ca în același răstimp din anul trecut.

Venitul *timbrei* a fost de 1758.410 franci, cu 114.217 franci mai mult ca anul trecut.

Dați-vă copiii la școală.

Școala este izvorul tuturor moravurilor bune. Școala învață pe om a vorbi, a ceti și a scrie frumos. Școala agerește mintea omului. Școala dă omului înțelepciune. Școala face pe om religios și cu frica lui D-zeu. Școala este care pregătește pe om pe calea mântuirii. Școala este care învață pe om să-și iubească patria, etc.

Iată dar fraților Români câte bunătăți dă școala acelora, cari umblă în ea și o prețuiesc; și cu toate acestea cei mai mulți dintre voi nu o știți prețui, nu vă dați copiii la școală, când bine vedeți, că omul fără carte, fără învățatură, fără credință cătră neamul său și fără credință în D-zeu e ca și vita.

Dacă-ți băgă bine de seamă la alte popoare din patria noastră, mai ales la poporul jidovesc, veți observa, că jidanul, fie acela cât de sărac, își dă copii la școală. Și oare pentru ce? Pentru că tot jidanul o știe, că omul numai prin învățatură, înțelepciune și cu frica lui D-zeu poate înainta mai cu ușor. Și știind el acestea, își dă bucuros copiii la școală, jertfește pentru ei, ca cu vremea și copiii lor să poată înainta și trăi mai ușor de pe spatele voastre și a copiilor voștri. Tot jidanul o știe și aceea că cei mai mulți dintre voi fraților nu prețuiți școala și nu vă trimiteți copiii la școală; cu atât mai vârtos își trimit dară ei copiii lor, ca să învețe și să se înțeleptească ca cu timpul și copiii lor să vă poată conduce de nas atât pe voi cât și pe copiii voștri încătrău vor vrea ei.

Și toate acestea le vede tot omul cu minte, ba le vedeți și voi fraților, dar fiindcă partea cea mai mare dintre voi n'ați umblat la școală, mintea voastră nu e coaptă, frică de D-zeu n'aveți prin urmare nu sunteți în stare a pricepe și a înțelege viclenia jidanului.

De sine se înțelege, că din neștiință și din necredință vin apoi toate relele. Nu umblați la biserică, mai bucuros mergeți la birt, nu ascultați pe bărbații voștri de frunte cari vă voiesc fericirea și binele. Ba ce e mai mult, când vi-se cere votul pentru binele obștesc al vostru nu-l știți folosi, ci-l dați jidanului pentru o beutură care e cea mai otrăvicioasă din lume — pentru rachiu (pă-lincă).

Dar unde-s înșelăciunile celea multe! Sunt mulți înșelători, cari într'una vă înșală și voi fraților aveți ochi dar nu vedeți! Apoi de ce să vă mai spun, căci bine vedeți și voi fraților, că omul fără carte, fără învățatură nu poate fi nici slujbașul cel din urmă. Ori și dacă poate fi, o pățește rău.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.

(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Și ca să vedeți și să vă convingeți că tot dreptul l-am, numai o pildă vă spun. În anii 1902—1905 am ales aici un jude comunal pe un om cu purtare bună, dar fără carte. (Cu carte nu s'a aflat). Doi ani a condus cum a condus treburile comunei, dar în al treilea an când să-și împlinească slujba, a pățit-o. Și din ce pricină? Din pricină că n'a știut carte nimic. Notariul de aici Kántor Endre văzând anume că bietul jude nu-și cunoaște nici măcar numele, a cercat norocul, mai bine zis nenorocirea. S'a pus adecă și fără știrea și folosind numele judeului a încassat (o sumă destul de frumoasă) spesele comunale dela capîtlu rom.-cat. din Oradea-mare respective din Sályi. Cu banii a făcut ce a făcut, judeului însă nu i-a făcut seamă. Și dacă nu băgam eu de seamă și nu făceam arătare în contra notariului, judele cel fără carte o pătea foarte rău. Așa s'a ales numai cu perderea oficiului. Notariul Kántor Endre, căruia mai bine i-ar stă de pecar, încă a fost suspendat 4 luni și cercetarea în contra lui e în curgere. Tocmai în zilele trecute am cercetat cauza la comitat și procurorul comitatens după-cum arată actul de sub nrul 3100 cere pedepsirea lui numai cu 300 coroane! De se întâmplă cu judele, de sigur că ar ședeă undeva la răcoare.

Dar câte și mai câte se întâmplă cu voi, pe cari voi din lipsa de carte și de învățatură nu-le vedeți.

Dacă partea cea mare dintre voi n'ați avut prilejul, ori n'ați voit să umblați la școală ca să învățați, vă gândiți cel puțin la copiii vostri. Și vă pun tare la inimă, dați-i la școală până nu-i târziu, căci foarte grele urmări ne așteaptă și vai și amar va fi de acela, pe care nu-l va află învățat! Dar să știți și aceea, că noi învățătorii nu pentru noi trăim, ci pentru copiii vostri și mare păcat și răspundere are înaintea lui Dumnezeu acel părinte, care nu se gândește de creșterea, binele și fericirea copiilor pe cari numai în școală le poate primi.

Sunt incredințat, că pentru acestea sfaturi bune ce vi-le dau se vor mâniă jupânii

jidani, dar mai vreau a se mâniă pe mine toți Jidanii și toți înșelătorii cari vă suge până la suflet, decât să nu vă mai zic încă odată: *Dați-vă copiii la școală!*

Miersig, Pogorârea-Duchului-Sfânt 1906.

Iulian Paguba
inv.

Ostrov senin...

În ceasurile de reverie, gândul meu aleargă cu drag la templele culturii neamului, în cari mi-am încălzit sufletul și l'am hrănit cu mana vieții. — Imi aduc aminte de acei buni dascăli, cari îndeosebi expuși erau a sucombă sub izbirea vrăjmașă a sorții neîndurate. În creerii munților Bihor, într'un orășel în continuă dezvoltare, avem un gimnaziu românesc. Este Beiușul. Sunt treisprezece ani de când l'am părăsit. La zece l'am revăzut și am plecat cu mintea împăcată și cu inima liniștită, că scumpele așezăminte culturale, gimnaziul, internatul de băieți, internatul fraților mei ortodocși — și apoi vatra românească, unde se cultivă cu zel și pricepere limba și tradițiile naționale, — institutul de fete — sunt tot atâtea cetăți, cari vestesc lumii râvna și puterea de viață a poporului românesc.

Zilele aceste, după trei ani dela ultima revedere, mi-am adunat în comoara inimii toate amintirile, tot ce-am cetit bun și rău despre Beiuș, și-am plecat la — examene!

Ce deosebire între vremile trecute și îngropate în neant, de odinioară, și cele de acum!

Parcă simt întreaga greutate a clipelor decizătoare pentru viață, când nenea Cori, după examenul verbal de maturitate, vrând, par'că să-mi probeze bărbăția, făcea glume pe tema reușitei, ori căderii din cutare studiu. O peatră de moară n'ar fi așa grea pe inima studentului, ca neliniștea și groaza sfârșitului.

Și totuși s'a sfârșit, cu bine și noroc, har Domnului.

A fost apoi petrecere, banchet, vorbiri entuziaste, făgăduinți de purtare românească, iar în mijlocul nostru, alb, senin, blând și zimbitor, se delectă de atata sănătate și tinerețe, domnul nostru »cel bun,« profesorul de clasă, Marienescu, Directorul Butean, calm, vecinic îngrijit de purtarea noastră, făcea pe sentinela bunelor moravuri; tot așa vajnicul Dr. Stan, care avea darul să ne știe și gândurile... În focul tineresc, cu verva-i obicinuită, pururea privindu-ne în ochi, pururea vesel și avântat, era bunul român Dumbrava.

Nenea Fehete, ținea să ne dovedească, cu multă minte, că fără »matez« noi cu greu vom trăi! Era bun, ca vecinic tinerul nenea Stefanica și

calitatea, prin care îndeosebi se distingea în noi era, că ne iubiă cu inimă de tată.

Acum? »S'a întors mașina lumii!« Nu mai la examene, ci examinez pe alții; dar' și aceste examene au succes splendid. Norul, ce se ridică înainte, a fost un fel de nouraș plin cu ploaie bună, sănătoasă. Fildan a rupt-o cu gluma, făcut un lucru cu minte. Începutul înțelepciunii frica Domnului. Ei, bine! Cum poate cineva do să fie provăzut cu certificat de maturitate, când nu cunoaște calea Domnului, iar aceasta e biserica!!? Băieții buni și-au făcut datorita. Și ei slabi și-o făcură, dar' târziu, așa, că pentru consecvențe răspunderea e a lor; Fildan însă mi plăcut, pentru că a ținut să dea importanță și la loare legii ortodoxe.

Bătrânul taica, Vasile, protopopul vechiu Vașcoului și cel nou al Beiușului, s'a dovedit de astădată ospitalier, cu inima iubitoare, bună în vremurile de demult, — iar maica protoanevestita gospodină — ne-a ținut vioiciunea și bu dispoziție, cu cele mai alese bunătăți. »Și s'a făcut sară, și s'a făcut dimineață, ziua întâi.« Amăritatea profesorilor vechi, bucuria revederii de acur trei ani, cu prietinel Bușița, mi-a dat hotărârea stau, după examen, încă o zi în dragălașul Beiuș. Des de dimineață, pe strada principală, de pe familii, se ivesc Români din depărtări și din prvință. Mi-se părea că s'au trezit acești Români văzând cum prin munții Bihorului biata dor noastră plânge, s'au adunat la sfat mare, să înalte iarăși virtutea română pe la vetrele stă bune, să spele rușinea acestor pitice vremi, cari mulți și-au pierdut graiul, portul, — și că colea aud un cuvânt ce mă electriză: festival după amiază, festival la institutul de fete, — ad mergeau Români la un festival!...

Erau orele 5, spre amurg. Prietenul Salăgian d-na erau interesați să sosiască la timp. Și tot am întârziat puțin, adecă foarte puțin — prin punct al programei — cel de deschidere ne-a pat. Era al doilea: »O cântare, un cântec de selie, dela mândra ciocărie!«...

Tinerul dr. Pavel, de a cărui cunoștință, multe motive sunt vesel, ținea să-mi arate în cât mai evident, că nu toți Români sunt la cu onorabilul domn Radu Kupăr!... De ac crez mi-se părea nenea Borlan cu simpat Kéri.

Cântarea s'a sfârșit cu ropot de aplauze, se vădit, că socoteala românească, publicul frum și distins, și-a găsit ostrovul senin, oaza de căutată a sufletului năcăjit.

Rând pe rând, întreaga programă a fost atată cu drag, pentru cuvântul, că bucățile s'au declamat, cântările precis executate, au

Comoara.

Peste satul somnuros din vale, noaptea posomorită, își întinse negrele-i aripi. Nori greoi, în tulburate valuri, purtați de un aprig vânt, amenințau cu peire plutele din fața caselor, a căror vârfuri juguiate păreau a înfruntă furtuna, ce în porniri grăbite se apropia. Totul avea o înfățișare înfricoșată. Doar' vr'un hăulit răgușit de câne de mai auziai unde și unde, iar murmurul surd al iazului, ce taie ulița mare, părea a fi năbușit de vâjeitul fioros al vântului năvalnic.

Nu trecu mult și din norii destrămați, de vântul ce-i mână din spate, începă să se verse — ca pe guri de ciubară — ploaia, peste casele îmbrăncite și clătinate din temelii de vântul ce acum părea a fi mulcomit de stropii deși și repezi, până ce în urmă încetă cu totul.

E'n miez de noapte. Vântul cu glasul-i subțire amuți, iar ploaia de mult își vărsase puterea. În capul satului de jos, se aud pași șovăitori... Un scârțâit prelung, un zgomot de retează și ușa tinzii e închisă. Două umbre își îndreaptă pașii spre fundul grădinii — după înfățișare — un bărbat și o femeie. Pașii le sunt fricoși, șoptesc în taină; iar în spate femeia poartă o sapă, bărbatul un ciocan mare de fier și un hârleț.

— Io nu știu, Andrei, am o îndoială mare în inimă. Nu cumva umblăm de-a baba oarbă, noaptea ca strigoii?

— Ce să-ți mai spui, Mărișo, io am vâst flacăra mare, strălucitoare, am pus acolo semn: o ramură verde de răchită și...

— Dar dacă numa și-s'a părut? — îl întrerupse femeia.

— Acum, ce să mai zic, vom merge acolo și vom vedea...

Și într'aceea trecură gardul din fundul grădinii și se îndreptară spre »hotarul de mijloc«. Aveau o livadă în »Răchită«, cale de-o jumătate de cias. Și cum era tină mare, fleasca izbită de pașii lor grăbiți făcea un zgomot prelung, așa că se părea, că alți pași le urmează.

Norii se răiau din ce în ce și printre frânturile lor strevezii, licăreau raze galbene de lună. Un vântuleț subțire, începă a clătina frunzele stejărilor din miezuină și la toată clătina, ropotul neîntrerupt al stropilor deși de ploaie, rescolia fiori reci în sufletul lor abătut și le deșteptă gândiri înfricoșate în mintea tulburată...

— Să ști, Mărișo, că de-om găsi ceva, atunci avem să găsim o comoară mare, că spun bătrânii, că cu câtu-i flacăra mai mare, cu atât is și bani mai mulți. Apoi io, după-cum și-am spus, am vâst o flacăra, de părea că s'o aprins ceva, și am auzit și un sunet limpede și ascuțit.

— Numa, așa să fie, dragă, că de nu, pe lângă că luăm noaptea în cap, ne mai facem și de ris, că ce poți ști...

— Ei, n'ai nici o grije! Cine să te vază acum?... Alții n'o mai săpat comori și nu i-o mai vâst nimeni?... Uite și Dinu Frasinii, de când o găst bani, s'o netezit bine! Era calic, lipit pământului și acum e între cei dintâi...

— Doamne ajută! — fu răspunsul nevastăii.

— Suntem aproape. Uite și »Răchita«, de acolo mai sunt numai vr'o trei locuri până la livada noastră...

Au ajuns la »Răchita«, un păraiaș mocirlos alădată, acum riu în toată puterea cuvântului. Punte nu e pe alocurea, căci nici n'aveau lipsă

de așa ceva, acum însă valurile infuriate umflă din ce în ce și par' a fi chiar amenințătoare. Dar cu năcaz mare le trec și încep a dâmbul, ce li-se ivește în cale.

În sfârșit au ajuns. Semnul mai stă încă, locul pare mai svântat ca altele. Bărbatul puteri groaznice — pe cari le inspiră (insu de cele mai multe ori momentul — izbește canalul greu de pietrișul, ce rezistă, iar rem trage cu sapa țărâna, pe urma ciocanului, încep groapa... Sudori izvorite din o muncă zăvă, brâzdează fața lui Andrei, dar cu t astea groapa e numai de câteva urme, iar comoară nici pomană. Totuși nu desperea. Iși desbracă sumanul, își aruncă pălăria cât și cu puteri reînnoite își urmează munca încord. A săpat de un stat de om și ciocanul pare i-se mai opune. Lovește cu puteri și mai dar acum nu mai sună a piatră, pare că taie aramă. Cercetează cu deamănuntul și se convică că a dat de căldare... Dar deodată femeia tresare. În frământata-i minte învălmășită i-se perindă clipite de clipite din timpii viitori, cari de mai vrăjite și mai desfătătoare. Și când îi va în minte iar comoara, o cuprinse totodată și groază de moarte, o spaimă amețitoare. Iși adu aminte de vorbele lelii Nuța din șezătoare, »bani de prin comori is necurați« și fără veste i-se ivi înainte o arătare urită. Se cutremă în tot trupul, glasul i-se lipi pe limbă, părea totul se învârte în juru-i și palidă de leșinut ce-i aduceau ameli cumplite, bolborosi vor neînțelese și scoase un gemet lung și dureros. În momentul următor se auzi o ruptură sur și căldarea se prăbuși în abizul prăpăstios, formase o despicătură uriașă de pământ.

cat suferite în sfere ideale. — Dintre toate s'au remarcat însă declamațiunile în limba română, germană și franceză; iar punctul de forță, fără îndoială a fost »Doina« și »Casa fermecată,« pieze teatrale, localizate de harnica româncă d-ra profesoară Elena Fabian.

Atâta vervă și duh românesc merit a direcționă viața femeii române din viitor, s'a degajat din piesele aceste, încât am rămas adânc pătrunși de spiritul sănătos în care sunt crescute vestalele focului sacru, floricelele alese din grădina fermecătoare a poporului românesc!...

Numai înainte, d-șoară Fabian, căci Dumnezeu răsplătește, cu dragostea sa nemărginită și cu dreptate pe aleșii săi. Laude nu-ți voi aduce, pentru că acele trec ca fumul, dar' lumea știe, că de-a avut parte de dulci elevații sufletești la festivalul fetițelor dela Beiuș, din anul acesta, cea mai frumoasă floare din cununa recunoștinții și-se cuvine DTale.

Este deci miștit cuvântul... și în Beiuș s'ar fi stricat Românii, intelectuali cari conduc așezămintele de cultură, și fac un serviciu tau, neamului scriitor și raportorii de ziare, cari conduc de interese stramte, de ordin personal, nu să știu ridica la obiectivitate spunând adevărul.

La pred-rea piesei »Casa fermecată« s'a remarcat îndecosebi E. Mladin, o fetiță drăgășoasă, care prin tonul ei firesc și milos, a semănat în sufletul nostru sentimentul omenesc cel mai generos: mila. Laudă i-se cuvine!

Cuvântul de încheiere a festivalului, rostit de-o copilă deșteaptă, cu mult avânt, al cărei nume, voind să tăinuiesc intenția mea de-a raporta — nu l-am notat, — tradează din nou pe meșterul priceput, domnișoara Fabian.

În acest cuvânt duos să spun multe adevăruri crude la adresa »inteligenței« cari preferă opere și ziare străine în familie, în detrimentul dezvoltării literaturii și limbei românești. Când se va publica raportul anului școlar prezent, cine dorește a cunoaște spiritul înălțat în care se crește româncă în această școală, va ceti încâtat bogata merinde de viață a fiitoarelor mame române.

Două tablouri ca 'n povești, reprezentând »Doina«, încheie acest festival. Am șoptit atunci doctorului Pavel și merituosului prof. Bulc aceste cuvinte: Domnilor, neamul acesta trăiește în veci!

Al. Muntean al lui Vasile.

AVIS.

Rugăm pe toți restanțierii să binevoiască a-și achita abonamentul, iar pe cei-ce plătesc lunar, să-și reînnoiască abonamentul. **Administrația.**

Groaza de moarte îl cuprinse și pe Andrei. Degetele încheștate pe coada ciocanului i-se înțepeniseră, fiori reci de ghiță îi furnicau prin întreg trupul și — fără să mai poată ridica bărem odată ciocanul — înlemni pe o clipită, apoi pe încetul se desmeteci și inconștient își făcu semnul crucii... Deodată — ca prin minune — se învioră, prinse curaj și putere și-și îmbărbătă și nevasta cu vorbe dulci. Apoi, ca deșteptat dintr'un somn greu își luă ciocanul și hârlețul de-a umărul și întovărășit de nevastă, o luă câtră casă...

S'a vorbit mult în urmă prin sat și mai ales prin șezători despre groapa din »Răchita« și în legătură cu ea despre comoara găsită; dar adevăratu-i secret numai Andrei al Măriuței îl știe...

Aurel Dobrin.

POEZII POPORALE.

— Culese de Iosif Zimel din Bistrița. —

Mult mă întreabă inima
Doare-mă ceva ori ba?
Eu tot zic că nu mi rău
Lacrămile-mi curg părâu,
Ochii fac baltă de tau
Pentru tine mândră zău...
Că ne-am despărțit noi, lele,
Pe obraz cu lacrămile,
Și ne-am despărțit noi bade
Pe obraz cu lacrimi calde,
Și cine ne-o despărțit
Fie-i moartea de cuțit
Și moară nespovedit.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Iunie 1906.

— **Nou avocat român.** Anunțăm cu plăcere că dl dr. Ioan Ursu (din Curtici) a depus cu succes censura de avocat și s'a stabilit în Arad, unde se bucură de multe simpatii.

— **Logodnă.** Marele și simpaticul nostru poet Octavian Goga, secretar al Asociațiunei, s'a logodit cu d-șoara Hortensia Cosma, gentila fiică a fruntașului român Partenie Cosma, directorul »Albinei«. Logodna s'a serbat în București, în pavilionul etnografic român. Trimitem tinerilor logodiți sincerile noastre felicitări.

— **Di Romul Boiezan,** învățător în M. Ludoș, s'a logodit cu d-șoara Maroara Stoja, din Sibiu. Multe felicitări.

— **Incunmătura lui Barabás.** Foile ungurești din Arad fac un limbaj de-și ține urechile, umplu șapte coloane pentru că — cum se zice — a întârziat cu renunțarea dela un mandat de deputat. La a fost acesta al-și în 3 cercuri. Regulamentul camerei cere, ca în un restimp anumit să declare, care mandat îl ține. Barabás a renunțat la cel din Oradea, dar cu renunțarea dela Arad a întârziat și deci ar fi silit să păstreze mandatul Aradului. Se înțelege foile din Arad să bucură, că i-a rămas Aradului »onoarea« de al avea deputat pe »marele« Barabás.

Ne întrebăm, oare n'o fi la mijloc o întârziere plănuită?, căci la Arad se încurcaseră itele și eră pericol să cadă »steagul« kossuthist în mâna vre-unui alt partid, mai mult sau mai puțin patriotic.

— **Treburile slabe.** Din Pîlul-mare un român fruntaș ne scrie următoarele:

Nu odată am putut ceti în foaia noastră »Tribuna« povești foarte folositoare pentru noi, pentru îndreptarea și pentru spriginirea noastră. Ni-sa dat povești să ne spriginim, să nu umblăm pela ușile Jidanilor, când noi avem dughenarii nostri. La noi în sat încă sunt unii Jidani, cari trăesc din sudoarea noastră. Ar fi lucru cinstit să nu-i spriginim pe aceștia nici odată, cari nu ne voesc binele, ci ne fac neplăceri și rușine. Ne-am sfătuit odată să nu mai spriginim pe Jidani, dar durere mulți dintre noi însă țân tot cu Jidanii. Unii fruntași au zis, să nu cumpărăm pentru sat lemne dela Jidov ci dela un țaran român din

Vărsand, cu numele Pantoș, căci e creștin și doară se cade să-l spriginim mai tare pe el, decât pe Jidan. Ne-a fost mare mirarea însă, când am auzit că alți fruntași români au subscris o rugare făcută de un Jidan și înaintată la comitat contra celor ce au stricat târgurile cu Jidanul, dela care au cumpărat lemne până acum. Acestor Români le spunem că nu fac bine.

— **Fanatism între Slovaci.** Foile maghiare aduc cu multă durere și înverșunare știrea, că în părțile locuite de Slovaci nu se pot ține examenele, căci mamele nu lasă copiii la școală, ci cer să nu se mai învețe ungurește în școală, ci numai în limba slovacă.

— **Adunarea generală** extraordinară a »Clubului Român«, din Viena se va ține Joi în 21 Iunie a. c. st. n. în sala cea mare a restaurantului »Zum Magistrat« (L. Lichtenfelsgasse) la orele 9 seara.

La ordinea zilei este chestiunea înființării comunității bisericesti române în Viena.

— **O găscă ce are de două ori pui într'un an!** O găscă a dlui învățător A. Degan din Vejel com. Hunedoara, după ce a scos în primăvara anului acesta 10 pui și i-a îngrijit 3 săptămâni, i-a lăsat în grija unei mame străine și s'a pus din nou pe ouat, în care rând având 7 ouă, a scos 5 pui.

Intâmplarea aceasta pune în mirare pe toți privitorii văzând pui de aur în luna lui Iunie.

— **Se deșteaptă țărănimea noastră.** Ni se scrie: De vre-o 14 ani avem în Șomcuta un protopop și paroh în persoana dnului Ioan Sârbu care se interesează mult de afacerile bisericesti, școlare încât însă pentru cele naționale încă a dat destule dovezi, că le dorește din tot sufletul și de multe ori și conlucră la realizarea lor; dar într'un mod cum să zice, »nici cald, nici rece« cedând de multe ori »curtoasiilor« și circumspecției.

Nu-i vorbă, sunt bune și acestea și un om de cultura și poziția dsale trebuie să țină cont de ele atunci si acolo unde și când își au locul lor. De când d-sa e paroh aici, în toți anii a făcut voia rom. cat. de aici, că la prăznuirea »colibilor« ce să face la »Joia verde« (Ur nap) care aici se serbează în Dumineca următoare acelei sârbătoare ungurească — fiind ziua târgului de țară chiar în Joia verde — ba poate că și motivul că Dumineca se serbează s. misă și la noi Români, — în corpore cu toți credincioșii gr. cat. cu praporii, crucea, evangelia, copii îmbrăcați ca ministranți cu faclii ș. a. de alungul stradei principale până la piața comunală să duceau, unde apoi

Fie-i moartea de înecat
Moară necuminecat

Știutu-ti-o lele focul,
Că'n tine mi-o stat norocul,
Știutu-ti-o lele, para,
Că'n tine mi-o stat tigneala
Să fi știut mai întâe
Făceam câte-o Liturgie,
Făceam Sâmbetele toate,
Și te scoteam dela moarte,
Că tu de când ai murit
Nime nu mi-o trebuit.

A mers vestea, drag bădiță
Că înșeli la copiliță
Suci musteața și bei vin,
Și cânți cu ziua de plin,
Și tu ești un strugur dulce
Blăstămatea-și și m'a-și duce
La curțile dorului
În țara Sibiiului
Unde-s porțile deschise
Mândrele pe table scrise,
Tu să stai și să cetești
În lume să pătimești
Că nu stai unde iubești
Cucule, codru n'verzește
Cântă și te veselește
Numai mie nu-mi cântă
Că nu mi dragă lumea
Și sunt foarte supărat,
Și nu mi de-al tău cântat
Și sunt foarte năcăjit
Și nu mi de-al tău huit

— Culese de Gavra Crișan din Șiria. —

Frunză verde, rădăcină
Inima îmi tot suspină
Toată lumea o zis așa,
Că nu-i bună dragostea,
Dar acum nu treb' să-mi spună,
Că văd singur că nu-i bună.
Că acela ce iubește,
Nici în lume nu trăiește,
Numai se tot năcăjește.
Tu mândruță cu ochi de mură
Rău farmec avuși în gură,
Că de când te-am sărutat
Eu nu te-am mai uitat
Drag mi-a fost, mândră de tine
Că de sufletu din mine,
Dar din drag cu ce-am ales?
Numai lacrimi să tot vărs.

— Culese de Florea Dan din Siciău. —

Cântă cuculețule
Toate diminețile
Pela toate porțile
Și să se scoale toncile
Că rămân cu vacile
Închise săracile.

Mândra 'naltă subțirică
Sede lângă mămăligă,
Mămăliga clocote
Pe cum somnu se trude,
Mămăliga dă din oală
Pe cum somnu se omoară.
Badea meu de peste deal
Ar veni și n'are cal

din cele 4 altare făcute din crengi verzi, unul era rezervat pentru popa gr. cat., ca să citească o evanghelie și câte-va răspunsuri.

Duminecă în 17 l. c. nu s'a sfitit bine planul, căci poporul n'a vrut să mai meargă așa că pe când plebanul rom. cat. și contele Teleki așteptau în mare nerăbdare, iacă primesc numai biletul dus de cantorul din care au aflat că românii nu mai vreau a face cu ei cauză comună nici în afaceri religioase, pentru că la alegerea trecută au fost huiduiți de ungurașii contelui și numiți «parast oláh, buta etc.» Bine ar fi când dl. protopop și alți păstori ai poporului ar învăța a nu să mai găjuli ungurilor pentru nu știu ce interese și a păzi cu sfințenie datinile ceremoniale și legea noastră strămoșască, ca nu cumva mai târziu poporul să creadă că suntem una cu papistașii...

X.

— **Un ciobănaș îndrăzneț.** Zilele acestea un ciobănaș își păștea turma de oi lângă râul Sajó aproape de stațiunea Feled. O oaie mai sburdalnică rătăcise pe podul de care se apropia tocmai atunci trenul. Ciobănașul nostru alergă în fuga mare să scape oaia de pe șinele trenului, dar când o prinse nu mai avea timp de a să întoarcă de pe pod. Atunci cu oaia la supțioară, el sări în râu și eși cu înțotul din apă scâpând și oaia. Trenul se oprise din fugă în mijlocul podului iar un fibirău aflător pe el a pornit ceretarea.

— **Statuia lui Bismark din Hamburg.** Statuia gigantică a «cancelarului de fier», care trebuia să fie desvălăită încă anul trecut, dar s'a amânat din cauză, că n'a fost gata, — se va desvăli în zilele acestea. Statuia e înaltă de 14 metri și e opera sculptorului Leclerer și a arhitectului Schandt.

— **Profetiri.** În Berlin o femeie a scos o carte cu titlul: «Priviri în viitor», în care face mai multe profetiri. În America un alt profet a prevestit, că în 1908 orașul New-York se va nimici. Anume marea va înghiți insula pe care e zidit orașul. Foile americane scriu foarte serios și îngrijate, căci americanii cam cred în adevărul profetiei, mai ales, că — cum se zice — acelaș om a profetit și pustiirea San-Francisco-ului și erupțiunea Vezuului etc. În Italia în 1788 un preot catolic încă a scris o carte de profetiri, dintre cari unele s'au și împlinit. Astfel a prevestit și pustiirea în 1906 a Vezuului, care să va repeși și în 1907. Tot în 1907 va fi o mare revoluție în Europa de mijloc; în 1912 va fi un război mare, care va cuprinde toată Europa.

Până atunci mai putem însă trăi din mila prea cinstiului profet.

— **Populația Bosniei și Herțegovinei.** Conform numărării celei mai noi cele 2 țări au 1,568.092 de locuitori, dintre cari aproape un milion și jumătate sunt plugari. Sunt 673.246 ortodoxi (sârbi), 548.632 mohamendani și 334.142 catolici. Emigrarea din 1883—1905 e numai de 32.625.

Școli sunt 352, adică să vine o școală la 4455 de locuitori.

— **Petire... cu țigara.** În *Hollanda* e obiceiul curios, dar destul de frumos, că feciorul care voiește să se însoare, bate la poarta alesei inimii sale și cere foc să-și aprinză țigara. Dacă i-se dă întâia oară, să repetă acelaș lucru de 3 ori. A 3 oară, chiar dacă i-se dă foc, dar nu e pofțit în casă, însămnă, că e refuzat; dacă e însă pofțit în casă, aici își spune dragostea fetii și ea hotărăște.

— **Mormântul lui Széchenyi prădat.** Tălhari necunoscuți au spart cripta familiară a lui Széchenyi în Nagycenk și au furat obiectele de valoare din criptă și de pe morți. Intre ele sunt și hainele de gală, în cari s'a simțis marele bărbat. Negăsind destule scumuri, hoții de năcaz au rupt o mână și i-au năpustit la un mort.

Dacă vor fi prinși scârboșii tălhari, ar merita spânzurați pentru această faptă mârșavă și fără pietate.

— **Catastrofa dela Oravița.** Miercuri după amiază a fost mare rupere de nori în Oravița. În urma ploilor multe, s'a înmuiat pământul într'atâta, încât s'a surpat o parte din dealul de lângă oraș. Pământul prăvălit a astupat alvia râulețului ce curge pe acolo; acesta s'a umflat așa de tare, că a rupt zăgăzurile și s'a vărsat în oraș, unde apa s'a ridicat până la un metru și jumătate. Apa a pătruns în toate casele, pustiind totul. *Partea numită Ogaz, locuită de români, e nimicită total cu case cu tot.* Toate sămănăturile sunt pierdute. Sunt 2 copii înecați.

— **Demonstrația calfelor de prăvălie.** O dorință veche și îndreptățită a calfelor de prăvălii din Pesta este, ca prăvăliile să fie închise sara la 8 ceasuri, iar nu la 9—10, ba și mai târziu câteodată; ca astfel să aibă și ei un ceas, două liber înainte de culcare. Dar patronii lor s'au împotrivit totdeauna. În sfârșit răbdarea lor încă s'a gătat și Miercuri au ținut adunare mare de protestare. După adunare au făcut demonstrație pe străzile principale, spargând ferestrele

vitrinelor dela prăvăliile deschise. Într'un loc și pușcat, dar din norocire n'a fost nimeni rănit. Poliția a arestat pe mulți dintre ei.

— **Programa examenelor publice dela școala civ. de fete din Arad, la finea anului școlar 1905/906.**

Vineri, în 9/22 lunie înainte de amiază: de la 8—12 examen din toate studiile cu elevele din clasele I și II.

Sâmbătă, în 10/23 lunie înainte de amiază: dela orele 8—12 examen din toate studiile cu elevele din cl. III și IV.

Duminecă, în 11/22 lunie, după amiază, dela 4—6 ore examen din muzică, cântare, declamațiuni, încheierea festivă a anului școl. și distribuirea testimoniilor.

Lucrurile de mână, probele de caligrafie și de semn vor fi expuse în decursul examenelor într'una din salele școlii.

Diracțiunea școlii invită cu stimă pe părinții elevelor, pe amicii școlii și pe întreg publicul românesc.

— **Examenele de maturitate la gimnaziul român din Brașov încep la 13 lunie v. și se termină la 15.** Examenele de clasă atât la gimnaziul cât și la școala comercială încep Luni la 19 lunie st. v.

— **Biblioteca Academiei Române.** Mișcarea în luna Mai 1906. I. *Consultarea.* A. Cărți tipărite. 1. Cerute cu buletine cetitori 757, volume 2123. 2. Imprumutate acasă cetitori 10, volume 43. Total cetitori 767, volume 2166. Aflătoare în sala de lucru: cărți 1766. Reviste române 9. B. Manuscripte și documente. Manuscripte cetitori 66, volume 277. Documente cetitori 49, volume 5213. Cărți vechi românești (1508—1830) cetitori 49, volume 51. II. *Sporirea.* Primite. 1. Conform legii dela 23 Martie 1904. Volume și broșuri 221 reviste române 176, foi volante 553. 2. În dar schimb volume și broșuri 53, reviste române 24, străine 36, volume mscr. 1, documente 66. 3. Cumpărate volume și broșuri 29, reviste române 3, străine 92, volume manc. 6, docum. 153, foi volante 14. Total volume și broșuri 303, reviste române 203 străine 128, volume mscr. documente 1538, foi volante 567.

— **Condamnat pentru limba română.** Rubin pațița, avocat în Alba-Iulia, a fost condamnat de camera advocațională din Cluj la 200 cor amendă pentru că într'un proces al său de o lunie dânsul ca acuzat s'a apărat la judecătoria în limba română. Această pedeapsă, absolut contrară legii, arată evident șovinismul camerei advocaționale din Cluj, ca și al camerei advocaționale din Timișoara, etc.

Dar trimite slujile
Să-i trimet eu buzele,
Dară eu nu-s fată ludă
Să trimit gura pe slugă.
Vie gazda slujilor,
Că ști rându buzelor,
Vie cel-a ce i-a mânat
Că știe la sărutat.

Decât mândră te-ași vedeă
În brațele altuia
Mai bine mândruță-ai fi
Înainte ușii mele
Între două furci de lemn,
Când vei eși mândră afară
Să te hășiesc de cioară.

— Culese de Dimitrie Crișan din Feldioara. —

Așa-mi cântă-un pui de cuc
Să-mi las țara să mă duc,
Și tn jos pe cea vâlcea
Așa-mi cântă-o păsăreă
Să nu-mi las eu țara mea.
Că nu-i viață mai amară
Decât cea din străină țară
Și nu-i dor și chin mai greu,
Cași când lași satul tău.
Să te duci în sat străin
Să puni pe spate mult chin.
Pentru'n pic, de sărutat
Tot am zis și m'am jurat
Că nu mai merg prin alt sat
La nevastă cu bărbat.
Dar aseară m'am scăpat
Și am mers într'alt sat

La nevasta cu bărbat.
Și când era dragostea dulce
Pe bărbat dracu-l aduce.
Îl întreb d'al lui zănat
El mă 'ntreabă ce-am cotate,
Îl 'ntreb de unde vine
El cu băta 'ncap la mine.
Eu 'l întreb de sănătate
Nu știu băta fost ori pumn
Numai din spate eșea fum;
Eu întreb a patra oară
El să face foc și pară;
Eu întreb mai răspicat,
Ce a văzut pe unde'a umblat,
El mă prinsă ca pe sfoară
Și mă dădu pe ușe afară
Eu văzând că cum merge
Începui și eu a șterge.
Dar sărind eu gardurile
Mă ajungeau bătele
Dă-mi rupeau coastele
Și-mi îndoiau spatelul,
Și umblând după iubit
Dumnezeu m'au pedepsit.
Și 'ntro groapă m'a trântit
Într'o groapă cu urzâci
Prin urzâci în patru brânci
Cu ochii plini de beșici
Prin sus ai și foc și vai
Dabia și dabia scăpai.
Când era la săritură
Mă 'nbia mândra cu gură
Mândra năpoi mă strigă
Și cu gura mă 'nbia,
Dar eu de scărmanătură
Și de multă usturătură,

Nu-mă mai gândii la gură,
Ci la draga alergătură.
Însă mândra tot zicea
Să mă 'ntorc eu iar la ea
Dară eu, pară de foc,
Așa-i răspunsăi de loc:
Mândră, mândruleaua mea,
Fie-ți gura ca para
Buzele ca faguru
Nu ți-oi mai că ca pragu.
Fii tu mândră sănătoasă
Eu mă ieu la fugă groasă.
Într'un vârf de munte 'nalt
Cu capul în două spart...
Și când am fost sus pe munte.
Mi-am făcut luntre și punte.
Dumnezeu tot mi-au ajutat
Și de moarte am scăpat.
Dumnezeu să te ferească
De dragostea muierescă
Că te uști dă te faci iască,
Te bagă 'n boală cănească.
Dragostele muieresti
Te fac ca să nebunești.
Dar lăsând eu aștea toate,
Mai povestesc ce să poate,
Mă uitai pe munte 'n jos
Văzui doi oameni frumoși:
Unul cu sabia 'n dungă
Vinea ca el să mă ajungă.
Dară eu gândii de loc
Că aci nu-i chiară joc.
Mă luai la sănătoasă
La codrul cu frunza deasă.
Sus la codru m'am suit,
Codrului așa-m grăit:

— **Un caz dragălaș.** Pe trenul care alături mergea dela Arad spre Oradia-Mare, s'a întâmplat un caz mișcător în dragălașia lui. O copilă bălană de 4 ani ședea pe o bancă mâncând cu poftă niște cirașe. Nimeni nu o păzeă iar de gâtul ei era atârnată o tăbliță cu următoarea inscripție: «Rog pe buni călători de a îngriji în drum pe copila mea și de a o conduce în Oradia-Mare în strada Közép-utca numărul 38». Călătorii au îngrijit cu multă plăcere de copilă. Ajungând la Oradia-Mare ei au dat-o în grija unui gardist care a condus-o la tatăl ei mașter Cserney N. József ne mai fiind mama în stare să o mai țină.

— **Invitare.** Un grup de studenți dela gimnaziul din Beiuș invita cu toata onoarea la Concertul ce-l va aranja Duminică la 24 Iunie 1906 sf. nou în sala cea mare a hotelului »Stana dela vale« (Beiuș), sub conducerea dlui Mihail Cosma. Inceputul la orele 8 seara.

— **Clasa a treia pe trenul accelerat.** Kosuth ministrul de comerț a dat poruncă să se facă încercare la trenul accelerat și cu vagoane de clasa a treia. Încercări se și fac pe liniile dintre Budapesta — Machegy și Budapesta — Bruck.

— **Corecții pe hârtie** calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer,** Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3:30—4:40—6:00 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucurosi p r o b e. *Lechner și Fleischer,* Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorităților).

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

BIBLIOGRAFIE.

În tipografia seminarului arhidieceșan din Blaj, a apărut și se află de vânzare cu prețul de 4 cor. 50 fil.; pentru România 5 lei »Mântuește-ți sufletul«

Pleacă-ți codrule vârful
Ca să-mi arădici trupul,
Codrul vârful și-au plecat
Trupul lui la arădicat.
Dusu-s'au bădița dus
Prin codrii la munte 'n sus
Ducându-se bădița,
Codru cel verde 'l mustră
Frunzele cu mustratu,
Paserea cu cântatu
Apele cu murmuru
Și inima cu doru,
Bădița s'a supărat
Calea 'n codru a lăsat,
Și înapoi 'mi vineă,
Codrului așa-i zicea:
Codruleț cu frunză deasă
Pleacă-ți vârful și mă lasă
Să-mi ieu calea cătră casă,
Dintr'atâta frunză deasă
Codrul vârful și-a plecat
Pe bădița l'a lăsat
Acasă el a plecat.
Codrul verde l'a lăsat,
Rămâneți toți întră flori.

»tul«, predici pentru misiuni de I. P. Taussaint, traduse în românește de membrii societății de lectură »Inocențiu Micu Klain« a teologilor din Blaj.

În editura institutului tipografic »Lucașfărul« (Budapesta, IV, Molnár-utca 10) a apărut »Mara« roman, de Ioan Slavici. Prețul 2:50 cor. în România 3 Lei.

Economie.

Arad, 22 Iunie 1906.

Pentru a delătură mucezeala de pe păreții umezi în pivnițe, îi vâpsim cât de gros cu o tencuială de var, în care am amestecat o soluțiune de peatră vânăată (vitriol de aramă), sau îi stropim bine cu soluțiunea aceasta. Pentru fiecare ladă de tencuială sunt de ajuns 5 chilograme de peatră vânăată.

Cum scoți din vin mirosul de vas? Iai grâu atâtea păhaș, câte sute de litre conține vasul. Prăjești grâul ca pe cafeauă, îl pui îndată într'un săcul lungureț, anume făcut, îl legi cu o ață de un sfâț și-l slobozi în vas, lăsând așa afară, îl astâ și-l lași să curăță vinul. Dacă nu mai încerci.

Pentru înmușirea peștilor s'au aruncat în Murăș și în Tisa la Arad, la Seghedin și la Căniș-Turcească ca la două sute de mii de pești de cei cultivați în pescării anume, ca să se înmulțească și prin riurile pomenite și ca să ajungă lumea mai ușor la un nutremânt bun.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 18 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-83 7.84
Secară pe Octomvrie	6.59 - 6.60
Orz pe Octomvrie	6.71 - 6.72
Cucuruz pe Iulie	6.39 - 6.40
Grâu pe Aprilie 1907	8.11 - 8.12

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.84 - 7.85
Secară pe Octomvrie	6.59 - 6.60
Ovăs pe Octomvrie	6.69 - 6.70
Cucuruz pe Iulie	6.39 - 6.40
Grâu pe Aprilie 1907	8.12 - 8.13

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 124—126 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Posta Redacției.

Augustin Vicaș, Șimleu. Regretăm că n'avem pe cine trimite la serbări. Dorim succes și vă rugăm a ne trimite informațiuni despre decursul serbărilor.

Liță, Cluj. Tocmai trei săptămâni ați lăsat să treacă până să ne trimiteți »noutatea«?

Călin, Seghedin. Am primit. Privitor la cele din scrisoare, am dori o înțelegere verbală. Ne tot pregătim să te vedem.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Găsătorie.

Un tinăr român arădan caută pentru a lua în căsătorie o domnișoară din familie bună, inteligentă și frumoasă, în etate de 20—26 ani, cu zestre.

Oferte serioase însoțite de fotografie a se trimite sub cifra »7333« la administrația foii »Tribuna« din Arad.

Discreția chestie de onoare.

Adiunct advocațial

cu praxă de cartea funduară poate fi aplicat din prima Iulie a. c. în cancelaria subscrișului avocat pe lângă condițiuni favorabile. Iuriștii preferiți. A se adresa subscrișului.

T.-Recaș, la 16 Iunie 1906.

Dr. Lucian Georgevici,
advocat.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufăr de acest morb

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, dooare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN«, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricicioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **KORÁNI și WACHSMAN, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia **Földes Kelemen.** Se poate căpăta și în prăvălia de toalete alui **Hegedüs Gyula.**

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beatură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Glöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de oo o o vâpsit de haine. o o oo Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efeptuesc punctual și prompt.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai leștine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mânate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-restagyár.

Numărul Telefonului 69.

Ioan Cotîrlă și fiul

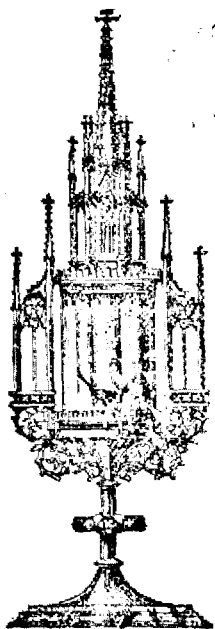
atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru
efectuarea de icono-
stase (lămpile), tronuri,
jețuri, strane, chivo-
turi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-
nărie în bisericile noastre de
rit oriental.

**Schițare și efectuare
de planuri după co-
mande, mobile** și tot
felul de

instrumente de școală,
bănci, table, catedre, ma-
șini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Expositură în Toracul-mic.

Filiață în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă
deponenților 4½%, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente,
sestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă dela 60—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întâmplată;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
recluzate ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz,
ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, în, hîmei,
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cercuțele mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul,
grâul, secara, ovézul și toată economia!

Asigurați contra furturilor prin spargere:
bani și tot ce aveți de preț!

Avis!

Avem onoare a cunoștința onoratul
public, precum și pre stimații noștri
clienți, că din cauza ridicării chiriei
prea mare de prăvălie

dela 1 August

suntem siliți a ne strămuta prăvălia noa-
stră de acum din **Andrássy-tér 22**

în **Szabadság-tér nr. 14**

„LA CIZMA ROȘIE“

(lângă fostul PORTER).

Având în vedere și mai departe a servi
onoratului public cu marfă bună și prețuri mo-
derate, rog totodată a lua la cunoștință strămu-
tarea prăvăliei și a ne da și mai departe spri-
jinul D-Voastre.

Cu stimă:

Iustin Olariu

conducătorul Societății Călțunarilor
Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete.

Daco-România.

De Ioan Slavici.

Două vorbe mari au fost rostite nu de mult în dieta ungară: una e, că România n'ar mai putea să existe, dacă n'ar exista statul național maghiar, iar alta, că Românii din regatul ungar au să treacă în România, dacă nu vor să renunțe la viața națională română.

Dacă în adevăr așa este, România e patria tuturor Românilor din Dacia de odinioară și singura lor patrie, deci o Daco-România, în interesul căreia Românii din regatul ungar au să-i ajute pe Maghiari a pface Ungaria în stat național maghiar.

Nu interesele statului ungar, ale căreia cetățeni sunt, ci ale celui Român au să determine atitudinea Românilor din regatul ungar.

Nu noi, ardelenii trecuți în România, o zicem aceasta, ci reprezentanții autorizați ai Maghiarilor ni-o spun.

Vom cerceta, dacă e ori nu adevărat, că existența României atîrnă dela existența statului național maghiar; de astădată ne mărginim însă a expune cuvintele, pentru care noi nu credem, că frații noștri din regatul ungar vor părăsi țara lor, ca să treacă și ei în România.

Ceeace ar voi sfătoșii din dieta ungară au mai voit și alții, care erau și mai și ca dânsii.

Carol V, care era împărat Roman, Duce de Burgund, Rege al Spaniei, al Siciliei și al Neapolului și stăpânitor al întinselor țeri de peste mări, a emis la 1521 edictul de Burgund, prin care a proscris pe Martin Luther și pe toți cei de un gând cu dânsul; el însă nici până la 1555 n'a putut să-și ezece edictul și a abdicat strivit de simțământul nimicniciei sale. S'au întrunit apoi la Augsburg mai marii sfintei împărății și au hotărît, că ori și care Principe poate să-și aleagă după plac confesiunea, iar supușii lui, dacă nu vor să o primească și ei, n'au decât să plece în țara, al cărei Principe și-a ales confesiunea, la care țin și ei. Ferdinand I, a murit însă fără ca să fi executat hotărîrea aceasta. A murit și Maximilian II, și Rudolf II, și Mateiu fără să o fi putut executa, și a urmat înfricoșatul războiu de treizeci de ani, în urma căruia s'a hotărît, în pacea dela Vestfalia, că nu ori și care Principe, nici ori și care popor, ci ori și care om are să-și aleagă după plac confesiunea.

Timp de aproape o sută de ani dar lumea s'a zbuciumat, dară țara nu și-au părăsit-o nici catolicii, nici protestanții, căci e lucru mare să părăsești pământul, unde ai petrecut luminoasele zile ale copilăriei și unde zac oasele ție sfinte ale părinților tăi.

Nu-și vor părăsi deci nici Românii din regatul ungar țara, dar nici nu vor renunța la viața lor românească, ci vor stăru cum de atâta timp și în vremuri cu mult mai grele au stăruit.

Dar Huguenoții, — se va fi zicând, și-au părăsit țara.

Nu! — ei n'au părăsit-o, ci au fost izgoniți din ea, au fugit, ca să scape de dragonade.

Vorbele mari, cari au fost rostite în dieta ungară, n'au rost decât dacă Maghiarii se socotesc destul de tari, ca să-i izgonească pe Români din țara părinților lor, — ceea ce numai unor smintiți ar putea să le treacă prin gând.

Au deci să se împace și Maghiarii, și Românii cu gândul, că împreună au să-și petreacă viața și că și unii, și alți sunt interesați a nu și-o petrece în hartă necurmată.

Și unii, și alții au interesul acesta, dar mai ales Maghiarii, cari în imnul lor patriotic cântă «itt élned és halmod kell!»

E adevărat, că noi Românii din regatul ungar mai putem să ne găsim și în România o patrie, dacă în țara părinților noștri viața ni-e peste putință; Maghiarii însă numai în Ungaria pot să fie acasă la ei. Mai puțin are deci să le pese Românilor decât Maghiarilor, dacă regatul ungar există ori nu.

Noi Românii, care am fost nevoiți să emigrăm din Ungaria, stăm adese-ori pe gânduri, dacă trebuie ori nu să existe statul, în care nu am putut să trăim, și mulți dintre noi sunt de părerea, că el nu va putea să existe în actuala lui formă și că greșesc, susținându-l, frații noștri rămași acasă. Dl Aurel Popovici a și arătat cu mult temei cuvintele, pentru care el are să fie desființat, ca să se înființeze marea împărăție habsburgică, în care toate popoarele pot să trăiască în pace și în liniște.

Nu! — zic Românii din regatul ungar — noi voim să trăim în regatul ungar, care e patria noastră, și căutăm un «modus vivendi», ca să ne înțelegem cu concetățenii noștri și să susținem împreună patria comună.

Iar în dieta ungară li-se dă răspunsul: Patria voastră nu e Ungaria, ci România; în Ungaria numai pentru Maghiari e loc, și dacă nu voiți să vă faceți maghiari, duceți-vă în România, căci voi acolo sunteți acasă la voi.

E hotărît, că nicăiri în lume ideile d-lui Aurel Popovici și ale celor de un gând cu dânsul nu au spriginitori mai hotărîți decât în dieta ungară, și, dacă lucrurile vor mai merge așa, în curând va fi toată lumea de părerea, că e chiar și pentru Maghiari mai bine să nu existe dieta ungară, în care se pot spune toate enormitățile.

Deocamdată îl plângem pe dl Wekerle de societatea, în care se află, și de tovarășii de lucrare, care i-au fost dat să resolve marile probleme ale salvării existenței statului ungar.

Tot așa s'o ducă, și vor ajunge în curând departe.

Desconziderarea României. Toată presa română aprobă cuvintele unui bărbat de stat, care a acordat un interview unui redactor al lui «N. Fr. Presse». Acest bărbat constată amărăciunea, ce a produs-o partea aceea a expozeului lui Goluchowski, care a pus România alături cu Grecia și n'a găsit nici un cuvânt pentru iubileul dublu de 40 de ani de domnie și de 25 de Rege al regelui Carol, nici de expoziția națională, la care e însă reprezentată și Austria și Ungaria; cu toate că România a fost totdeauna pretina triplei alianțe, cu toată pretinia între regele Carol și împăratul Francisc Iosif.

Făgărașul oraș. *Ultimul serviciu ce li-l-a făcut comitele Bausnern, care se duce în urma uneltirilor patrioților din Făgăraș, sub nume, că ar fi prieten al naționalităților și a stat în serviciul «drabantilor», este ridicarea Făgărașului la rangul de oraș cu magistrat. Totodată să va institui și direcțiune financiară în oraș.*

Dr. C. Lueger în România.

București, 16 Iunie. Intreg drumul străbătut prin țară de dr. C. Lueger a fost triumfal. D'acum zece ani, când M. Sa. Francisc Iosif petrecuse mai multe zile aici, nimeni n'a avut parte de așa primire. La Burdujeni, la frontieră, l'a primit o delegație, la toate gările autoritățile, public imens, coruri și muzică.

La ora 8 și 25 când trenul ce aducea pe distinșii oaspeți a intrat în gara de Nord, publicul a izbucnit ca un singur om în urale nesfârșite, iar corul soc. «Filarmonice» a întonat imnul austriac. Se face tăcere și dl M. Cantacuzino, primarul Capitalei, rostește următoarea cuvântare:

Domnule Burgermeisteru, dlor consilieri!

«In momentul în care călcați pragul Capitalei Regatului, îmi îndeplinesc o plăcută datorie arătându-vă simțământele de neprihănită simpatie și de adâncă recunoștință a cetățenilor Capitalei și a întregului Regat. In dvoastră, dle Burgermeisteru, salutăm nu numai pe un înalt demnitar al unui Stat vecin, cu care de vremuri îndelungate trăim în legătură de neturburată și strânsă prietinie, în dvoastră salutăm încă pe un prieten încercat al Românilor, a cărui minte ageră, a cărui inimă caldă a fost pururea deschisă intereselor românești. Sunt tâlmaciul simțemintelor tuturor Românilor, strigând din adâncul inimii: Trăiască distinșul Burgermeisteru al Vienei dr. Lueger, Trăiască membrii consiliului comunal vienez!»

Strigăte de ura scoase din mii de piepturi acoperiră cuvintele primarului Capitalei.

După dl M. Cantacuzino, ia cuvântul dl P. Grădișteanu, care pronunță un mic discurs în numele Ligei, salutând pe primarul și consilierii comunali din Viena.

Emoționat, primarul Vienei, cu o voce puternică, care răsună departe răspunse în limba germană cu următoarele cuvinte:

Domnule Primar,

Domnilor Cetățeni.

Am fost totdeauna un amic al Românilor și sunt foarte fericit de primirea călduroasă ce mi-se face.

Sunt vesel să constat acum, în frumoasa DVoastre țară, că sunteți un popor, care poate sta cu mândrie în mijlocul popoarelor civilizate.

România și Austria sunt două state care au multe interese comune și care trebuie să meargă mână în mână pe calea pacinică a progresului.

Fiți siguri că șederea în mijlocul domniilor voastre va face a crește bunele mele sentimente de prietinie ce vă păstrez și voi rămâne un devotat nobilelor DVoastre aspirațiuni.

Apoi, dl Lueger termină strigând în românește:

«Trăiască București!»

A fost un delir de aplauze după călduroasele cuvinte ale drului Lueger, primarul Vienei.

Hoch!.. Ura!.. se strigă de pretutindeni, batistele și pălăriile se agitău.

Entuziasmul atinse însă culmea când dl Ernst Schneider, membru al parlamentului austriac și conzilier comunal al Vienei, rosti un nou discurs în românește, mulțumind în câteva cuvinte bine-simțite și sfârși cu următoarele cuvinte: »Trăiască Capitala voastră!»

Preotul Simeon Popescu, a ținut în limba germană un discurs, în numele românilor ardeleni: lată discursul:

»Excelență, Românii Austro-Ungari locuitori în România, pe care am onoarea a-i reprezenta, profită cu deosebită plăcere de această fericită ocaziune, spre a Vă exprima cea mai adâncă mulțumire și cea mai vie recunoștință pentru iubirea arătată fraților noștri și a vă ura atât DVoastre cât și celorlalți reprezentanți ai Vienei, cei mai stimați oaspeți ai României, cea mai călduroasă bună venire. Ura«.

După ce preotul Simeon Popescu își termină discursul, soția dlui Aurel Popovici și cele trei fiice ale sale oferă mai multe buchete cu flori dlui dr. Lueger, care le mulțumii foarte afectuos. În ovațiuni și urale dl dr. Lueger intră în salo-nul de recepție, de unde după câteva minute și în imnul regal român, cântat de corul studențesc ese și se urcă în birja care îl aștepta să-l conducă în hotelul Bulevard.

Imensul public care umplea piața din fața gării de Nord face din nou o manifestație caldu-roasă de simpatie oaspeților.

Se formează un imens cortegiu de trăsură care conduce pe dl dr. Lueger și pe însoțitorii săi până la hotel Bulevard.

Pe tot parcursul oaspeții au fost salutați cu entuziasm de cetățeni.

Pe calea Victoriei, multe magazine arboraseră drapelul național.

Dl dr. Lueger a fost însoțit până la hotel Bulevard de dl Mihail Cantacuzino, primarul Capitalei.

În fața hotelului Bulevard ale căruia balcoane erau iluminate, se strânsese o mulțime imensă de public.

Dl Lueger fiind aclamat a apărut în balcon și a ținut un nou discurs regretând că nu cunoaște nici limba română, nici limba franceză și asigurând pe cetățeni Capitalei de dragostea pe care o poartă României. Dl dr. Lueger a terminat strigând în românește:

«Trăiască poporul român!»

Publicul a aplaudat cu șgomot discursul primarului Vienei care fiind obosit, s'a retras în camera sa dela hotel.

Lueger în București. Primarul Vienei a vizitat Sâmb. expoziția română. «Budapesti Hirlap» înregistrează și scoate în relief faptul că pe tot drumul, dela Otel și până la Expoziție, populația Bucureștilor i-a făcut ovațiuni colosale. Iar la intrarea în expoziție s'au tras salve.

— Presa maghiară e silită d'asemeni să constateze că M. Sa Regele Carol I l'a ținut pe Lueger în audiență d'o oară și jumătate, întretinându-se cu el despre multe lucruri politice.

— Dr. Lueger de asemenea a fost primit Duminecă în audiență de M. Sa Regina și poeta Carmen Sylva, cărei i-a predat, drept omagiu, portretul lui Grillparzer, pictat pe os de elefant.

— «L'Indépendance Roumaine» dela 6/19 Iunie publică la loc de frunte, ca prim articol, o convorbire pe care un redactor al ei a avut-o cu dr. Lueger. Acesta își spune impresiile escelente ce i-a făcut capitala României, laudă în genere poporul român și are accente d'o rară francheță și căldură pentru poporul român din statul ungar.

— Duminecă dr. Lueger a ascultat misa în catedrala catolică St. Iosif, a vizitat biserica Domnița Balașa, asilul de noapte și alte lucruri.

După amiazi primul-ministru Cantacuzino a dat la oarele 5 un ceaiu în onoarea distinsului oaspe; au fost de față toți ministri și multe alte persoane oficioase.

Se strâng și mai tare rândurile. Pe ziua de azi deputații români sunt convocați într-o conferență intimă în localul clubului lor din Budapesta. Credem a ști, că scopul întrunirii este să schimbe idei cu unul dintre fruntașii vieții noastre publice, care în politică a stat mai de mulți ani retras, iar acum și-a exprimat dorința să între în marile curent activist. Fără îndoială, se va ajunge ușor la o înțelegere deplină și distinsul fruntaș va fi primit cu brațele deschise și rol i-se va da în lupta națională, care câștigă astfel un inteligent și cult combatant.

GIFRE ZDROBITOARE.

(*) Zilele acestea biroul de statistică a publicat relațiuni privitoare la natalitatea și mortalitatea din Ungaria.

Cu drept cuvânt observă însă «Népszava» (dela 14 Iunie) că lucru complet s'ar fi săvârșit numai dacă biroul de statistică ar fi publicat și relațiuni privitoare la starea averii celor morți.

Iată ce scrie «Népszava»:

«Dacă urmărim cu atenție acele părți ale țării cari prezintă cele mai multe cazuri de mortalitate, o să vedem că acolo și sărăcia e mai mare. Emigrările și marile proprietăți sunt frați buni cu moartea. În privința mortalității în primul loc găsim următoarele comitate: Baranya (27.865), Moson (26.069), Somogy (25.537), Heves (25.442), Szabolcs (25.335), Bihar (25.225), Torontal (25.217 cazuri de moarte).

«Relațiunile de mai sus sunt însă interesante și din alt punct de vedere. Nu din punct de vedere că pe bogatele câmpii maghiare poporul se prăpădește mai tare decât prin munții sterpi ai Ardealului, ori pentru că pe lângă budgetul militar de sute milioane, țaranul ungar pierde fără doctor și farmacie. Asta în Ungaria nu mai e nici lucru nou, nici «interesant». Ci atragem atențiunea patrioților asupra faptului că chiagul poporului maghiar care locuiește pe Alföld-ul cu latifundiile mari și multe stă în frunte: are cel mai mare număr de morți. Dintr'o mie de suflete stinse în vârsta dela 1 în jos sunt:

In comitatele maghiare	42.962.
» » slovace	42.445.
» » valahe	41.456.

Cifrele acestea sunt zdrobitoare pentru cărma Ungariei. Mai ales dacă s'ar alătură și procentul emigrărilor. S'ar învedere că guvernele n'au făcut nimic pentru salubritatea publică, ci a lăsat să piară «fără doctori și farmacie» sute de mii Unguri. Tot așa, nu s'a lucrat nimic pentru îndreptarea stării economice a țării.

Dacă nu s'a făcut nimic pentru părțile maghiare, apoi cine să fi făcut ceva pentru părțile locuite de Români?!... Chiar protomedicul (maghiar) al comitatului Arad de pildă, într'un raport făcut zilele aceste către comisia permanentă, constată că în comitatul Aradului bântue printr'o mulțime de sate (din nefericire — românești) foametea, că în alte multe locuri se hrănesc foarte prost și în comitat sunt vre-o nouă cercuri fără medici!

E adevărată minune că totuși nu noi suntem cei dintâiu în privința mortalității, ba — grație trănicioiei înăscute — stăm în privința asta mult mai bine ca Ungurii incomparabil mai bogați de cât noi și de cât Slovacii, cari luptă și ei cu sărăcia și cu năcazurile.

Ce le pasă însă de toată mizeria asta conșilor din guvern? Ei au din ce trăi și cu cât țărănimea e mai săracă, cu atât ea lucră mai efin pentru susținerea — latifundiilor!

Iar în patria noastră de veacuri cei cu latifundiile au cârmuit și cine știe cât vor mai sta în fruntea treburilor publice și câtă luptă va mai trebui prestată până să-și aibă cuvântul lor și fii poporului, singurii cari pot avea durere și ar ști leac pentru vindecarea atâtor rele ce bântue poporul.

Adunări populare. Aflăm, că deputații naționaliști au hotărât să tipărească în 500 de exemplare vorbirile ținute până acum în parlament, precum și să înceapă se adunărilor populare și a dărilor de se în întreagă țară. Inceputul s'a făcut dela cercul Bazinului, al cărui deputat Iehli și-a ținut darea de samă în comuna Cest, pe feșind că va veni vremea, când Slovacii avea 60 de deputați, Românii peste Sârbii 30 etc.

Vorbirea sa presărată cu o mulțime observări pișcătoare la adresa Ungurilor fost primită cu adevărat entuziasm. C multe înainte.

Răspunsul la mesagiu al naționaliștilor. Duminecă în 24 Iunie partidul naționalităților va ține ședință, în care se discută răspunsul la mesagiu, redactat Dr. Mihai Polit.

DIN RUSIA.

Petersburg. — Agenția Westnik publică cu virela dezordini următoarea comunicațiune oficială:

«Dezordinele au izbucnit atunci când O au tras focuri dintr'un balcon asupra procesiilor catolică și ortodoxă; trupele au tras în focuri. Ovreeii au aruncat atunci bombe asupra participanților la procesiune, ceea ce prod o mare panică.

Cățiva copii au fost înmăbușiți, un preot catolic a fost ucis.

Petersburg. — Duma. — Ședința se deschide la 11-35. La ordinea zilei este chestiunea agr.

Deputatul Syrtlanoff face istoricul furturilor pământ comise la vinderea pământurilor baselor, vânzându-se 75 copeici desiatina; fiscal casa banii prin intermediarul guvernatorilor nerali.

Termenul de 10 minute acordat fiecărui orator expirând, președintele intrerupe pe ora măsurând timpul cu un clepsidru (ceasornic nisip).

Deputatul Vezersky cere să se împartă grătarilor moșiile bisericilor, fiscalului, domeniilor imperiale.

Duma se pronunță pentru exproprierea for nevoind să ia în samă cricicele ministerului.

În acest moment sosește la Duma vestea pre evenimentele dela Bialistok și provoacă mare agitațiune. Numeroși oratori pronunță cursuri vehemente.

Deputatul Nabkof spune că semnalul a fost spre a se începe dezordinele și tot în urma semnal dat s'au făcut și măcelurile dela Kis și Homel. Duma are datoria să intervină în diat contra unei crime monstruoase.

Deputatul Rodicef spune:

Patria este în pericol deoarece ce însuși guvern pune la cale dezordinele antisemite, și patria va afla în pericol atâta vreme cât ministerul sta la putere.

Deputatul Aladyn propune o ordine de zi care comisiunea formată pentru anchetarea lor ilegale ale administrațiunei, este însărcinată să trimită doi din membrii săi la Bialistok facă o anchetă,

După ce mai ia cuvântul preotul Atanasie vorbind contra presei antisemite, Duma adună în unanimitate propunerea deputatului Alady.

Berlin, 19 Iunie. Societatea de ajutorare evreilor germani a primit din Rusia știrea că Bielostok azi au fost îngropați 74 de evrei uciși la turburări. În spitalul evreiesc 30 de răniți. În împrejurările orașului multe cadavre neîngropate. Neliniștea în nu s'a potolit.

Petersburg, 19 Iunie. La execuțiile dela Varșovia nu s'au întrebuintat călăi profesioniști, ci persoane cari se anunțau pentru scopul acesta. Numele lor este secret și execuțiile le fac mascați pentru a nu fi cunoscuți. S'au făcut execuții foarte numeroase. Execuțiile se înmormântează într'un ținut apropiat.

Tulburări cu vărsări de sânge. Petersburg, 16 Iunie. Trecând eri după amiază o procesiune de catolici pe ulița Alexandrovka din Bielostok, *dela o fereastră s'a aruncat o bombă, d'asemeni s'au tras focuri de revolver și de pușcă asupra poporului*, care a început să fugă. S'a pornit apoi o goană selbatică împotriva Ovreilor, care au fugit la gară și s'au ascuns în vagoane. Lucrătorii ruși i-au scos și de acolo și i-au omorât. **Sunt 30 morți și numeroși răniți.**

Din Macedonia.

Pentru completarea tabloului despre sălbăticia bestialilor Greci, dăm un pasaj din vorbirea mitropolitului grec din Bitolia, Ioachim:

»Astăzi, lupii sălbatici, cari vor să devoreze biserica creștină sunt Valahii, pe cari i-am escumunicat și anatemitizat în mai multe rânduri. Deci Valahii rămâni blăstămați întocmai ca și Bulgarii schismatici, și împreună cu dânșii, toți aceia cari sunt în relațiune cu ei. Trebuia să-i blăstămăm, pentru că sunt răspunzător înaintea lui Dumnezeu de fericirea sufletelor noastre.

»Pentru a atrage la dânșii cât mai mulți partizani, Valahii întrebuintează toate mijloacele posibile: bani, șampanie, bere și multe alte mijloace de atracțiune. De 16 ori deja ei m'au denunțat ca criminal pentru că guvernul să mă schimbe de aici, dar mie nu mi-e teamă de ei.

»Când pronunță toate acestea, Ioachim avea vocea tremurândă, o nervozitate epileptică, spume pe buze și o gesticulație desordonată, care arată pe omul ce nu mai e stăpân pe sine însuși; iar când a isprăvit era cât p'aci să leșine de turbare» zice »Revista Macedoniei«. În urma acestui discurs întreg corpul conzular din Bitolia s'a aliat la propunerea conzularului Român și a intervenit să ceară cu urgență depărtarea din localitate a acestui inconștient, autorul moral al tuturor omorurilor din Vilaet. Valiul a promis indignat cea mai mare satisfacție Românilor inzulțați.

Dela României din America.

Citim în »Românul«, foaia săptămânală a Românilor din America de nord, că în zilele acestea s'a pus piatra fundamentală a primei biserici greco-catolice române din Statele-Unite. Mare merit pentru ajungerea acestui rezultat are dnul părinte dr. Epaminonda Lucaciu, preotul viitoarei biserici.

Articolul, »Românului«, care vestește această sărbătoare este un strigăt de supremă bucurie, la care se va alătură tot Românul cinstit.

Tot în aceeași vreme și-a sfințit steagul cea mai nouă societate românească: »Carpatina«, în biserica gr.-or., din Cleveland, fiind de față și reprezentanții celorlalte societăți românești (»Unirea Română«, »Invierea«, »Vulturul«, »Carmen Silva«, »Românul«, »Transilvaniana« etc.) Sfințirea a făcut-o părintele gr.-or. Balea.

Reuniunea »Vulturul« face propagandă pentru înființarea unei uniuni centrale pentru toți Români, care să fie legătură cu toate societățile românești, să poarte evidență despre toți Români emigrați în America; să ajutore pe cei nevoiași, pe bolnavi; să împartă sumă o anumită familiilor la cazuri de moarte; să câștige drepturi pe sama Românilor etc.

Credem că toți Români noștri din America vor răspunde la apelul așa de sănătos al societății.

O asemenea uniune ar însemna mântuirea de mizerie și de lăpădare de neam a atâtor mii de suflete de Români. Dacă soarta vitregă i-a silit să emigreze, e datoria lor să grijească de existența lor națională și materială.

Dragostea și binecuvântarea noastră să le ajute!

Expozițiunea generală română din 1906.

Reduceri pe căile ferate.

Călătorilor cari vor merge să viziteze Expozițiunea generală din București, se vor vinde *dela data ce se va fixa ulterior bilete* de ducere și întoarcere pentru București și înapoi deocamdată cu o reducere de 30 la sută din prețul biletelor trenurilor de persoane.

Reducerea, după asigurarea ce ni-s'a făcut, mai târziu va fi 50 %, adică pe timpul de toamnă, când am povățuit deja publicul nostru să viziteze expoziția, care atunci va fi pe deplin terminată.

Aceste bilete vor fi valabile atât la trenurile de persoane sau mixte, cât și la trenurile accelerate, afară de trenurile 5, 6, 7 și 8 (de lux).

Înteruperea călătoriei în stațiunile intermediare nu se admite cu aceste bilete.

Pentru copii între 4 și 10 ani se vor elibera bilete speciale de ducere și întoarcere cu prețul de jumătate din prețul redus și având pe ele imprimat cuvântul »copil«.

Biletele de ducere și întoarcere, fie pentru adulți, fie pentru copii se vor elibera numai dacă odată cu ele se va cumpăra delă aceeaș cassă de bilete cel puțin un număr egal de bilete de intrare în Expozițiune,

Biletele de dus și întors vor fi valabile 6 zile numărate delă data ștampilării până la a șasa zi ora 12 din noapte.

Coloarea biletelor de dus și întors va fi: Albastră pentru clasa I, albă pentru clasa II și roză pentru clasa III, toate cu tiparul roșu.

La ducere se va perora și reține de personalul de tren partea superioară a biletelor, iar la întoarcere partea inferioară.*

Sibiu, 12 Iunie st. n. 1906.

Delegatul Comisariatului General:

Dr. C. Diaconovich.

* Ministerul lucrărilor publice a propus comisariatului general al Expoziției ca mijloc de convingere că persoanele care vor să beneficieze de reducerile de 50 la sută pe C. F. R., vin într'adevăr pentru a vizita Expoziția, să fie obligate aceste persoane ca odată cu cumpărarea biletelor de tren, să ia și câte un bilet pentru intrarea în Expoziție în zilele de lucru și câte unul pentru intrarea în zile de sărbători.

Aceste bilete se vor găsi la toți șefii de stațiuni ale Căilor ferate române.

Din Austria.

Greva generală iminentă. Dacă socialiștii noștri trec drept foarte nerăbdători de a cuceri drepturi politice, socialiștii austriaci, le-ar putea da înainte.

Intr'o adunare ținută Dumineca trecută în Viena ei au hotărât că dacă legiuirea sufragiului universal va mai întârzia mult, ei vor proclama *greva generală* ca armă de luptă. Au vorbit cunoscutul șef al prolețarilor Winarsky, deputații Schuhmeier, Seitz, Daszynski (socialist polon) care a vorbit, despre puternica mișcare dintre rutenii din Galiția; La Nowe Sowo zice au fost 25000 și la Kopyczyneze 30,000 de ruteni a manifesta pentru sufragiul universal. Dacă s-ar face noile alegeri după actualul sistem electoral, parlamentul cel nou nu ar putea dezbate *nici timp de cinci minute*. Când deputatul Ellenbogen a vorbit despre presiunea boierilor în contra sufragiului universal o voce din auditor a strigat: Trebuesc bombe!

La sfârșit s-a primit o moțiune pentru grăbirea sufragiului universal amenințându-se în caz contrar cu *greva generală*.

Cehii tineri despre situația politică. La Deutsch-Brod s'a ținut o adunare a partidului cehesti. Deputatul Kramarz a apărut într'un lung discurs partidul cehilor tineri în contra acuzelor de inconsecvență. Intrarea noastră în cabinet, a fost o consecință a politiceii acesteia care a avut ca scop participarea poporului ceh la putere după măsura numărului, a contribuției sale la cheltuielile statului și a însemnătății sale culturale. Pentru aceea a intrat Pacak în minister. După el a vorbit profesorul Masaryk. Acesta a spus că nu chestiunea ungurească este cea mai însemnată chestiune a statului, *ci chestiunea națională*.

Noul primar. Budapesta, 19 Iunie. Azi s'a făcut alegerea de primar. În urma lup-

tei de zcondei ce a precedat alegerea, și azi spiritele au fost foarte agitate.

Iată voturile date:

Bárczy István . . .	195
Sipöcz László . . .	143
Kun Gyula . . .	15

Va să zică au învins democrații în fruntea cărora stă Vázsonyi, cei delă »Sasok«, în frunte cu Polónyi, au rămas învinși.

După ce primarul-șef Fülep l'a declarat ales, noul primar a ținut o vorbire program.

El e încă om tânăr, de 40 ani, și a început cariera ca diurnist. În cele din urmă a ajuns concipient, apoi notar și conducător al afacerilor culturale. Aici s'a distins ca om muncitor și priceput.

De peste săptămână.

— **Intâlnire între Domnitori.** Ziarul »Magdeburger Zeitung« aduce știrea, că regele Angliei, sub decursul petrecerii sale la Marienbad, va avea intâlnire cu regele Francisc Iosif. Intâlnirea se va petrece sau la Viena sau la Ischel.

— **Anuarul Societății Academice Românie Jună, anul 1904—5.** Estragem din raportul anual al Societății următoarele date: *Membrii fondatori* are societatea cu cei morți cu tot 47, în viață 27, *Membrii onorari* 138, vii 79, *emeritați* 106, vii 93; *membrii ordinari* sunt 40; extraordinari 1.

Dintre cei ordinari sunt 17 din Transilvania, 19 din Bucovina. câte 1 din România, Bănat, Bulgaria și Istria.

Societatea a ținut 5 ședințe ordinare, extraordinare și mai multe conveniri sociale.

La aceste conveniri a cetit dl *Demian David* 3 conferințe dl *Horia Petra Petrescu* o conferință și mai multe schițe și povești originale, precum și nuvele din Caragiale, Sadoveanu și Z. Bărsan.

Comitetul a ținut 11 ședințe ordinare.

Societatea a luat parte la *expoziția română din Sibiu*, expunând mai multe obiecte, între cari cele mai principale sunt mai multe manuscrise de ale scriitorilor români. (Eminescu, Alexandri, Barițiu, Creangă, Urechia, etc.).

Cabinetul de lectură a avut 47 de foi și reviste; *biblioteca* e compusă din 1191 de opuri în 1551 de volume și în 315 broșuri. În anul trecut s'a înmulțit 51 de opuri dăruite; cumpărări nu s'a făcut.

Binefăcătorii Societății sunt în număr de 10, dăruind 390 de coroane (Albina 200).

Averea Societății e de 42.820-01 de coroane, împărțite în 4 fonduri, unul »neatacabil«, unul disponibil altul de rezervă și unul iubilar pentru înființarea unui alumneu. Excedentul anului e de 1270-12 de coroane; constatăm cu toate acestea, că nu s'a cumpărat o singură carte în tot decursul anului.

Președinte al Societății a fost dnul Damian David, cand. în giner.

— **Dr. Dobroslav la Kirvai în Ciacova.** Șvabii noștri au și ei la an o sărbătoare, mai bine zis petrecere națională, dar aceasta aproape esclusiv pentru clasa de jos a economilor. De astădată ce le-a plesnit prin cap Șvabilor noștri de aici: să invite pe un oaspe mai distins, care să le înalte și mai mult petrecerea. Zis și făcut, au invitat telegrafic pe dr. Dobroslav, alesul deputat al cercului Ciacova. Acesta a primit bucuros invitarea și s'a și prezentat în persoană la fața locului, adică mai bine zis la locul de dans. Și acum Șvabul nostru ține mult la cel ce și joacă alături de el, nu numai se uită, așa și Dr. Dobroslav al nostru a luat la joc fetele și nevestele șvaboice vezi Doamne, nu fără rezultat, căci și-a câștigat popularitate și i-s'a promis, că la viitoarea alegere iară îl vor alege. Săturându-se apoi în urmă de unele și aceleași figuri, a ochit printre jucătoare și pe o fată română, îmbrăcată

în haine de domnișoara. A învîrtit-o nene și pe această, de nu-i glumă, dar când a întreat-o: »Mit wem habe ich die Ehre«, (Cu cine am onoare), fata i-a răspuns: »Ich diene beim Herrn rumänischen Prota« (Slujesc la dl prota românesc). Frumoasă cunoștință, deci poate fi sigur, că a câștigat mai mult cu un vot pentru viitoarea candidare!

Ca să rămână însă lucrul totuși în secret, deputatul nostru Dobroslov a replicat la răspunsul fetei, astfel: »Bitte Sie aber Niemandem zu sagen«. (Să nu spui nimăruia asta). Numai că Românii au aflat totul și astfel episodul n'a rămas nedestăinuit.

— **Știri personale.** Din București se anunță că tinărul savant *N. Iorga* este grav bolnav. Facem sincere urări pentru cât mai grabnică însănătoșare.

— **Dl dr. Duca de Cadar**, mare proprietar în Banat și deputat în sinodul eparchial din Caransebeș, a fost numit atașat la ambasada austro-ungară din Constantinopol.

— **Răspuns vrednic!** Cetim în »Libertatea«: În Dobra trăește un renegat cu numele Stagl, cel căruia i-a ars casa a doua zi de Rusalii. Acest adus de vânturi e un om, care ar trebui să umble cu pălăria 'n mână înaintea Românilor, nu numai pentru că i-au ajutat ca adevărați creștini la stângerea focului, ci mai ales pentru că din creșterii lor trăește, nemulțumitorul de el! Că doar nu notarășului Hits, nici nebleznicului popă Magát, nici spulberatului notar p. Halász ori deputatului Moskovits, nici baronuțului Bornemisza le vinde opincile sale din care trăește, ci cinstiților țărani români, — când colo iacă cum își arată »mulțam«-ul, cu gendarmi și bănueli contra vecinilor nevinovați!

Dar scârba Românilor s'a arătat în chip impunător la târgul de țară din 14 Iunie în Dobra, când *Românii se fereau de șatra renegatului Stagl ca de crimă*. și își cumpărau opincile numai dela Românul Ilie Căndea, cel prigonit de Stagl, iar *renegatul a putut stă cu buzele umflate toată ziua în cortul său*. Și va mai stă așa! Că dă Dumnezeu minte la Români!

— **La examenul de calificare învățătoarească** pentru candidații de învățători din dieceza Aradului s'au prezentat în ast an 32, dintre cari 4 au făcut examenul cu eminență, 8 cu bine și 5 îndestulitor.

— **Nou avocat român.** Dl dr. *Victor Nemeș* a dat Luni în 11 l. c. cenzura de avocat la *Budapesta*. Il felicităm.

— **Alegere de notar.** În notariatul cercual Măraș (cercul Beél) s'a ales cu unanimitate de voturi, bravul și meritatul notar, *Aleksandru Fildan* din Cociuba de lângă Tinca. Felicitările noastre!

— **Artileria germană și franceză.** Generalul german *Bahm*, publică în »Deutsche Tageszeitung« un articol comparativ asupra artileriei franceze și germane, și conchide că Germania are asupra Franței o superioritate de 1118 tunuri, dar artileria franceză e superioară celei germane prin cătimea munițiilor pe cari le are la dispoziție pe linia de foc.

Tunul german nu trage decât 188 focuri, pe când cel francez 312.

— **Congres pentru ocrotirea copiilor.** În Martie anul viitor să va ține un congres la care va lua parte întreagă Austria, în care să va discută, și să vor lua măsuri în chestiile referitoare la îngrijirea copiilor. Ideia și modalitățile ei e discutată deja în mai multe ședințe ținute în decurs de un an de societate benevol de mai mulți bărbați de știință și politici, precum și bărbați marcanți ai Vienei. Aceștia și-au câștigat concursul ministrului de culte și de interne și al comunei, așa că hotărârile congresului vor putea fi intrupate fără piedecă. Congresul să va estinde asupra chestiei ocrotirii instrucției copiilor și a codului penal pentru copii.

— **Tragicomedia unei revoluții.** Fostul ministru italian *Nasi*, care e pedepsit la 3 ani temniță pentru defraudarea banilor resortului său, dar fugit nu se știe unde, s'a îngrijit totodată și de cercul său de alegere *Trapani*, din

sudul Italiei. Cum se zice și-a menajat și cultivat cercul cu bani, favoruri, funcții etc.

E natural, că alegătorii săi, țin la el cu trup cu suflet. Astfel după condamnarea lui, căsându-i-se și mandatul de deputat, l-au ales din nou de 3 ori una după alta. Se înțelege, că alegerea s'a declarat de invalidă.

Alegătorii însă nu vreau să priceapă, că un hoț, un șarlatan nu poate fi deputat, ci s'au răsculat, au declarat că se rup de Italia și se aliază la Franța.

Cântă »Imnul lui Nasi«, în locul bustului regelui Italiei dela primărie au pus pe acela al lui Nasi etc.

Bravii cetățeni să vede că nu se pot dedă cu ideia, că a încetat revărsarea Nilului. De sigur câțiva soldați vor fi destui pentru sufocarea acestei revoluții, nu în sânge, ci în vin.

— **Of, of!** Citim în *kossuthisa* »Arad és Vidéke«: »Prânzul de Marți ce contele *Goluchowsky* va da în onoarea delegaților nu va fi boicotat, dar *Kubik Béla*, *Zborai Miklós*, *Rakowszky István* și *Buzath Ferencz*, vor lipsi în mod demonstrativ... Of, of!

De altminteri acesta e singurul mijloc prin care numiții deputați mai pot face sgomot în jurul lor.

Ministri maghiari, precum și leul îmblânzit (*Barabás*) vor lua parte la prânz.

Ne închipuim zimbetul lui *Goluchowsky* când va fi primit înștiințare că d'alde *Zborai* nu-i va face onorul (?) să vină la masă.

— **Căsătoria oprită.** În Coreea e un vechiu obicei de tot curios, care însă se repetează în cazuri rare. Așa și acum. Soția moștenitorului de tron a murit mai nainte cu doi ani. Moștenitorul are gândul de nou să se însoare și având acest gând are dreptul să-și aleagă de soție pe ori și cari fată din întreaga împărăție. În fața acestui drept guvernul a dat ordin, că oprește căsătoria întreaga țară până ce nu se va însură moștenitorul de tron, nu cumva să se mărite chiar fata care ar fi pe placul moștenitorului. Acest ordin a produs mare consternație în țară, încât guvernorii *Idien-kei*, *Ciungciulla*, *Kiungsang*, n'au îndrăznit se publice acest ordin.

Pentru nesupunere au fost deținuți.

— **Ultimul martor al luptei dela Waterloo.** În zilele trecute a murit în *Charleroi* femeia *Duduis* care în 6 Iunie și-a sărbătorit a suta aniversare. Ea era de treisprezece ani, când s'a întâmplat bătălia dela *Waterlo*. Din aceasta luptă a avut și ea parte, intru cât a dat mână de ajutor mamei sale la îngrijirea de cei răniți.

— **Comună nimicită.** În urma ploilor continue *Dunărea* în multe locuri a eșit din alvia sa făcând mari daune. După cum se vestește din *Györ*, comuna *Sögye* a fost nimicită de tot. Intreg satul are înfățișarea unui lac. Apa e atât de mare, încât nu sunt nădejdi să se poată scurge în scurtă vreme. Bieții locuitori — au cerut ajutor dela stat.

— **Jandarmii să-și facă datoria!** Fiind timpul secerișului, ministrul *Andrássy Gyula*, deoarece are teamă de izbucnirea grevei muncitorilor, a dat ordin strict, ca în comitatele de pe câmpie, unde deci e vremea secerișului, numărul jandarmilor să se înmulțească, ca la caz de nevoie să poată înăbuși ori ce mișcare a muncitorilor pornită spre grevă. Soartea muncitorilor deci e îmbunătățită »grație erei noue«. Jandarmi să-și facă deci datoria, căci în țară ne merge bine.

— **De ce vă plângeți?** E caracteristic în publicistica maghiară a preamări lucruri de o atare natură, ce ori și cât de favorabile ar fi pentru Maghiari, odată totuși trebuie să aibă consecințe triste. Nu e nevoie să amintim, cu câtă înverșunare se scriă prin foile maghiare contra deputaților naționaliști, cari purtând grije numai de interesele obștești ale neamului românesc, povățuiau pe tinerii ajunși la asentare să intre de bună voie în armată.

Nu e nevoie să mai reimprospătăm acele laude obrăznice aduse căpeteniilor partidelor întovărășite și a ciracilor lor pentru obstrucția atât de nemotivată, a atât de dăunătoare pentru țară.

Lucrurile au trebuit aduse la ogaș și din întâmplare li-s'au dat gălăgioșilor îndatorirea acesta.

Și fiindcă prima chestiune urgentă pentru țară sunt asentările, se încep și plângerile.

»Az Ország«, foaia lui *Andrássy* mai ales, plânge amar și zice, că numai acum se văd durile atât de nefaste ale politice făcute de trei ani încoace.

Pornindu-se asentările constată cu durere, că dintre cei obligați la serviciu mai mult ca 50% au părăsit țara și s'au dus în streinătate.

Asentările făcute până acum ne dă o iconă de totul tristă a stărilor obștești.

În *Sátmar* dintre cei obligați la asentare lipseseră 210, în comitatul *Pest-Pilis* 514. S'au lăsat mandat de arestare contra lor, dar încercările nu dădură la nici un rezultat.

Stăpânii se plâng! De ce se plâng?

— **Călăuza învățătorului de I. Crișan** învățător în *Socodor*, este titlul unei cărți de bun folos pentru învățătorime, apărută acum în editura tipografiei noastre.

Autorul tratează teoretic și practic, dând modele, materialul de învățământ pentru școala elementară. Cartea e bine scrisă, bine împărțită și poate servi, în adevăr, drept călăuză pentru învățătorii noștri cărora li-o recomandăm cu toată căldura.

Se poate comandă dela institutul editor »Tipografia Tribuna«, *Arad*. Prețul 2.50 cor plus porto 10 fileri.

— **Justiția în Marocco.** În orașul *Marakesh* au fost pedepsit zilele trecute să fie de viu închis în ziduri, un pantofar cu numele *Mesivi*, fiindcă acesta au înșelat 30 de fete în prăvălia sa și lea omorit pe toate.

Judecata a fost executată la moment. Două zile s'a auzit cum nenorocitul gemea între ziduri, în a treia zi a și murit.

✱ **Statistica emigrărilor din Ungaria.** În ministerul afacerilor din *lăuntru* se muncește din greu pentru formarea statisticii emigrărilor din Ungaria întâmplare în decurs de 10 ani. Statistica — după cum spune »Figyelő« — va fi sfârșită în timpul cel mai apropiat posibil.

Dorim să ajungă la lumină aceasta statistică, ca cu date positive să e spoată adevăr înaintea lumii civilizate, ce politică stăpînită de suflete, nimicitoare de brațe vârgoase s'a făcut în țara noastră sub stăpînire putrădulei sistem liberal, ce se prăbușește și se continuă și în era aceasta nouă plină numai de făgădueli ametoitoare, pentru poporul nostru, în fond însă nici nu se vedeosebi de cea veche. Semnele ne-o prevestesc.

— **Camorra.** Țara în care mai sunt posibile societăți de tâlhărie, asemenea haiducilor din țara românească și a »betyárilor« de pe pusta ungherească de odinioară, este Italia. Țara aceasta a mafiei, vendettei posedă și acum cete de briganzi. Afară de briganzii de codru, sunt și societăți mari, organizate perfect, am putea zice pe acțiune cu comitet, șefi, cu biuro, cu judecătorie proprie pentru judecarea treburilor »asociației«, cu funcționari angajați pentru ducerea în îndeplinire a hotărârilor comitetului etc. Aceste hotărări sunt de regulă: șantaje (stoarceri de bani) și omorirea celor ce nu voiesc să amortiseze birul impus de societate. Membrii acestor asociații să recrutează din toate straturile societății: negustori, poliție, muncitori, intelectuali, profesori, judecători etc. Poliția proprie, dedectivii cei mai harnici, precum și legătura cu judecătoria și poliția statului, între cari încă au membrii, îngreunează foarte mult prinderea lor, căci ei sunt orientați de toți pașii ce să întreprind în contra lor.

Ultima faptă »nobilă« a unei astfel de societăți e, că au omorit pe un negustor și pe nevastă-sa, căci n'a voit să dea suma ce i s'a cerut. Polițienii i-a succes să prindă pe cei doi muncitori îndreptățiți cu omorul, precum și 4 membri ai camorrei. Dintre aceștia unul e *director de școală*, unul negustor de cai, al treilea negustor de mărgele și al patrulea vizitiu la un moșier.